

Hareide innrømmer:

– Jeg har solgt øl for 12 millioner

Min studietid side 23

Systemet blir verdiløst:

«Stopp karakterinflasjonen»

Torgeir Gjendem Mortensen, debattredaktør i Universitas

Kommentar side 2 og 3

Professor om ny finansieringsplan:

– Kan gi korrupsjon

Nyhet side 6

Fluer og opium på Farmasøytisk institutt:

Bli med inn i «drogrommet»

Reportasje side 16-19

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 69, utgave 2 | www.universitas.no | onsdag 21. januar 2015

LOVET DATAEKSAMEN FOR 3 AV 4 STUDENTER:

Stryker på eget eksamensmål

■ – Ledelsens mål har ikke hatt rot i virkeligheten, sier Runar Bjørkvik Mæland i Studentparlamentet ved UiO.

Nyhet side 4 og 5, Leder side 2 og Leserinnlegg side 21

FOTO: HANS DALANE-HVAL

akademika.no

BEST PÅ PENSUM

Følg oss på

akademika

Vil du jobbe i Norges største studentavis?

Vi søker journalister, fotografer og designere.

Søknad, CV og arbeidsprøver sendes til g.molnes@gmail.com

UNIVERSITAS

SØKNADSFRIST 25. JANUAR

redaktør:
geir.molnes@universitas.no

Geir Molnes
993 35 518

redaksjonsleder:
vildesi@universitas.no

Vilde Sagstad Imeland
993 51 017

fotosjef:

Hans Dalane-Hval

desksjef:

Marthe Olstad

nettredaktør:

Petter Fløttum

magasinredaktør:

Thea Storey Elnan

MENINGER

Hovmod står for fall

Ved Universitetet i Oslo er håndskrift fortsatt regelen snarere enn unntaket når skoleeksamen skal gjennomføres. Studentparlamentet har lenge jobbet for å flere digitale eksamener. «Det er en total mangel på videre tiltak for digital eksamen», sa daværende fungerende studentparlamentsleder Solveig Figschou Thoresen i 2013. Da hun etterlyste en større satsing fra Universitetet, ble studentlederen ettertrykkelig satt på plass av rektor Ole Petter Ottersen.

En eplekjekk rektor beskyldte i Universitas Thoresen for ikke å ha fulgt med i timen. UiO hadde nemlig som mål å sørge for at tre av fire eksamener skulle gjennomføres digitalt innen utgangen av 2014. Det målet har ikke universitetet vært i nærheten av å oppnå. Fortsatt må studentene ved seks av åtte fakulteter levere eksamen på penn og papir. Hvis UiO skulle fått en karakter for sin innsats med å digitalisere eksamen, ville det blitt en soleklar F. Saken blir ikke bedre av at Ottersen, av en eller annen grunn, ikke har funnet tid til å kommentere saken i ukas Universitas. I spørsmålet om digital eksamen har han endret tone fra patroniserende til stum.

Å levere eksamen på penn og papir i 2015 er en totalt unødvendig og arkaisk øvelse. Det finnes knapt en eneste annen arena der evnen til å skrive lange tekster på «gamlemåten» har noen som helst verdi. Svært mange studenter er ukomfortable med denne middelalderske eksamensformen. Og det er ingen tvil om at mange ikke klarer å få vist sensor hva de faktisk kan under slike forutsetninger.

«Digital eksamen er ikke lenger science fiction», skriver Runar Bjørkvik Mæland i Studentparlamentet på debattplass i denne ukas Universitas. Det må kunne sies å være en solid underdrivelse. At det motsatte er mer vanlig ved landets største universitetet er faktisk direkte komisk.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: Louise Faldalen Prytz
l.f.prytz@universitas.no 22 85 33 36
Annonseansvarlig: Geir Dorp
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69
Besøksadr.: Moltke Moes vei 33
Postadr.: Boks 89 Blindern, 0314 Oslo
Epost: universitas@universitas.no
Web: www.universitas.no

Ikke alle kan være best i klassen

Verdiløse karakterer

Kommentar

Torgeir G. Mortensen, idé- og debattredaktør i Universitas

Universitas skrev i forrige uke at tre av fire masterstudenter på Det matematisk-naturvitenskapelige (MatNat) fakultet ved Universitetet i Oslo (UiO) har fått karakterene A eller B de fem siste årene. Nå skal karaktervurderingene i MatNat-fagene strammes inn. Karakterinflasjonen skal stoppes, og færre skal få toppkarakterer. Det er på tide.

En av verstingene, Handelshøyskolen BI, har derimot ingen planer om å endre sin karakterpraksis. Dette på tross av en rapport fra i høst som viste at hele 85 prosent av masteroppgavene ved BI de siste åtte årene har fått toppkarakterene A eller B. Dagens situasjon på BI er både komisk og uforståelig.

Men BI står dessverre ikke alene. I 2013 fikk 50 prosent av studentene på masterstudiet i økonomi og administrasjon ved Norges handelshøyskole (NHH) karakteren A, mens 42 prosent fikk B. Samtidig, på rettsvitenskap ved UiO, fikk 51 prosent av studentene karakteren A og 31

prosent karakteren B.

I George Orwells dystopi 1984 hevdes det at «krig er fred», «frihet er trelldom» og «uvitenhet er styrke». Karakterbeskrivelsene på lærestedene over kan også best tolkes som Orwelliansk nytale:

Karakteren A beskrives som en «fremragende prestasjon som klart utmerker seg», men på masterstudiet ved NHH og jussen i Oslo er A-en den karakteren som utmerker seg aller minst.

Karakteren B, som er beskrevet som en «meget god prestasjon», er i praksis en prestasjon under gjennomsnittet.

Karakteren C, som beskrives som en «jevnt god prestasjon», er i praksis jevnt over dårlig.

Karakteren D, som beskrives som en «akseptabel prestasjon», er i praksis totalt uakseptabel for de fleste studenter.

Den elleville toppkarakterbonanzaen gjør hele karaktersystemet ubrukelig

ikke til for å gi hver enkelt student en premie for oppmøtet og et klapp på skuldra. Karakterene skal beskrive prestasjonene til hver enkelt student, og muliggjøre rangering. Karakterene skal gi studentene en pekepinn på hvor de ligger faglig, og de skal gi arbeidsgivere et redskap til å se forskjell på jobbsøkerne. Når alle får den samme karakteren

Meninger

Universitas gir deg meninger fra verdens studentaviser

OSLO

Å være aktiv i en studentforening er en fin måte å bli kjent med andre studenter, knytte kontakter og drive med du synes er interessant. Finn det utvalget som fanger din interesse, og hvor du kan bruke ditt talent. Det bør ikke være vanskelig med tanke på at det finnes mange ulike prosjekter, linjeforeninger og interesseutvalg. Her har du muligheten til å videreutvikle deg og ditt talent,

komme inn i et sosialt miljø og nettverk du vil ta med deg ut i arbeidslivet. Flere vi har snakket med sier det samme som Ida Aanes. Dette er at verv i studietiden åpnet nye sosiale arenaer og faglige fora, og engasjementene har gitt spennende bekjenskaper i inn- og utland. Dette har helt klart vært med på å definere tiden som student, og det er erfaringer en ikke ville vært foruten!

BERGEN

I denne utgaven av Studvest kan man lese om studentboligene på Hatleberg hvor det per 9. januar sto 135 hybler ledige. Det tilsvarer over en fjerdedel av alle boligene som er tiltenkt studenter ved Norges Handelshøyskole (NHH). Dette taper Studentsamskipnaden (SiB) mye penger på, og siden SiB sørger for studentvelferd for nærmere 27 000 studenter i Bergen, er det disse som til syvende og sist er taperne.

Problemet er ikke boliggarantiaftalen. Denne er viktig for å få internasjonale studenter til å ville utveksle til Bergen. For dem er det svært vanskelig å komme seg inn på det private boligmarkedet, og særlig for dem som kun er her en kort periode. Men det må være mulig å ha en ordning som ikke går utover så å si alle andre studenter i Bergen. For i tillegg til at SiB får mindre penger, risikerer flere nyinnflyttede norske studenter å stå uten studentbolig på høstsemesteret.

TRONDHEIM

Studenter utdannet ved NTNU strømmer til petroleumsindustrien etter endt utdanning, til tross for en overhengende klimakrise som har bred vitenskapelig støtte. I følge en undersøkelse gjennomført av Universum i 2013 anser ingeniørstudenter Statoil som sin drømmearbeidsgiver. Etter at FNs siste klimarapport ble publisert i fjor høst, burde det ikke være noen tvil om klimakrisens alvor,

og studenter, ledere og forskere ved NTNU er en del av problemet. Studenter understøtter denne utviklingen ved å velge petroleumsfag og en framtid i oljeindustrien. Samtidig er det viet lite mostand til at NTNU og SiT investerer i oljeselskaper, og det er heller ikke satt mange spørsmålsteget ved NTNUs økonomiske avhengighet av Statoil.

Under Dusken

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

blir hver enkelt karakter verdiløs.
Dessuten mister studenter motivasjon når de vet at de får toppkarakter uansett. En amerikansk studie viser at i klassene der studentene forventet en god karakter, studerte studentene langt mindre (Babcock 2010). Studien fant at studentene studerte 50 prosent mindre i en klasse der den forventede gjennomsnittskarakteren var A enn i en klasse der den var C.

Når vi bruker et makroperspektiv ser vi at den amerikanske gjennomsnittskarakteren økte kraftig fra 1960-tallet til 2000-tallet, men likevel brukte 2000-tallets studenter bare drøyt halvparten så mye tid på studiene som bestforeldregenerasjonen. Skrekkeeksemplet er Harvard University der den mest vanlige karakteren de siste 20 årene har vært A, mens mediankarakteren har vært A-.
Alle toppkarakterene her i landet er neppe et resultat

av en generasjon fremragende studenter. Den norske studenten jobber i snitt kun 27 timer i uka med studiene sine, ifølge det siste studiebarometeret til Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen. Karakterene er dermed et varsel om lave krav.
Det er derfor på tide å heve kravene, og benytte en større del av karakterskalaen.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Aleksander Myklebust

Adelig gange: Mandag formiddag tok H.K.H. Kronprins Haakon seg en svipptur innom realfagsbiblioteket for å delta på et seminar i regi av Universitetet i Oslo. Her med i hyggelig passiar med kronprinsesse Mette Marit, rektor Ole petter Ottersen og universitetsdirektor Gunn-Elin Bjørneboe.

UNIVERSITAS

Tips oss

tips@
universitas.no

Følg oss

På papir hver onsdag,
på nett hele tiden:
www.universitas.no
facebook.com/UniversitasOslo
twitter: @universitas_no
instagram: **Universitassen**
For oppdaterte studentnyheter.

nyhetsredaktør: **Magnus Newth**
mgnewth@universitas.no 404 70 501

NYHET

Vikingkupp for samisk student:

REIN FLAKS: Den 27 år gamle studenten Ann Maret Eira smalt inn seks rette i VikingLotto, og ble med ett 2,8 millioner kroner rikere, skriver NRK. Kautokeino-jenta er til daglig student ved Samisk høgskole der hun fordypet seg i reindrift og tradisjonell kunnskap. Tradisjoner sto imidlertid ikke i veien for ny teknologi, og Ann Maret leverte million-kupongen via smart-telefonen sin, med en lotto-app. Den nybakte multimillionæren forteller at ekte champagne er uvant kost, uten at det forhindret henne i å skåle i edle dråper. Feiringen tar hun på sydhavsøya Bora Bora.

London-universitet tråkket i rebranding-salaten:

REBRANDING-RETRETT: I likhet med Posten og Rimi har King's College London tabbet seg ut i et forsøk på å fornye en allerede etablert merkevare. Planene om å droppe «College» fra navnet ble droppet etter massiv protest fra studentene, skriver The Independent. En ny minimalistisk logo skulle følge navnebyttet, men tilbakemeldingene på det foreslåtte «King's London» var unisont negative. «Pretensiøst, » og «mer passende på en aftershave» var noen av kommentarene. Dessuten mente flere at pengene navnebyttet hadde kostet heller bør gå til studentvelferd.

Nynazistiske-plakater på HiOAs bønnerom:

INTET NYTT FRA ØST-FRONTEN: Grovt hetsende plakater med den svenske nazi-organisasjonen «Nordfronts» logo ble mandag funnet på to av Høgskolen i Oslo og Akershus sine muslimske bønnerom, skriver nettstedet Radikal Portal. Pär Öberg, nazistenes svenske pressetalsmann benekter kjennskap til plakaten, og forteller også at de ikke en gang er anti-islamister. –Verden er kontrollert av sionister, og vi mener det er de som har ansvaret for masseinnvandringen, sier Öberg til avisen Khrono. Høgskoledirektør ved HiOA, Ann Elisabeth Wedø, sier at plakaten skal overleveres til politiet.

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

Universitas nr 2, 1992

UNIVERSITAS FOR 50 ÅR SIDEN

« Historien viser at juristene alltid har hatt stor innflytelse på samfunnslivet her i Norge. Historien vil kanskje også vise at de juridiske studenter har hatt innflytelse på det norske folks rettsbevissthet. Gjennom juristforeningens TV- saker «Retten er satt» har det iallefall åpnet seg store muligheter for legfolk til å gjøre seg bedre kjent med loven og dens irraganger.

Universitas, nr. 4 1965

Bommet på digita

Tre av fire eksamener ved UiO skulle avholdes digitalt fra årsskiftet. Likevel vil fortsatt studentene ved seks av åtte fakulteter skrive skoleeksamenene sine for hånd dette semesteret.

Digital eksamen

tekst Frode Nagel Dahl og Paal Wanvik Hole

Til tross for studentenes gjentatte krav om digital eksamen, føres fortsatt de fleste skoleeksamenene ved Universitetet i Oslo (UiO) med penn og papir.

Universitas belyste problemene allerede i mai 2013. Daværende fungerende leder av Studentparlamentet (SP UiO), Solveig Figenschou Thoresen, kalte eksamenene på UiO for gammeldagse og la skylda på ledelsens manglende handlingsvilje.

UiO-rektor Ole Petter Ottersen uttalte den gang at «det hadde vært hyggelig om de (SP UiO, journ.anm.) fulgte med i timen», med klar henvisning til universitetets uttalte målsetning om 75 prosent digitale eksamener innen utgangen av 2014. En målsetning ledelsen ikke har klart å følge opp.

Urealistiske mål

Studie- og læringsmiljøansvarlig i SP UiO, Runar Bjørkvik Mæland, mener ledelsen har vært for opp-

tatt av å sette tallfestede mål og viet for lite oppmerksomhet til å se på hva som har vært praktisk mulig å gjennomføre.

– Ledelsens mål har ikke hatt rot i virkeligheten. De har blitt tatt ut av lufta uten hensyn til hvordan man faktisk skulle kunne oppnå dem.

Han mener målene ble satt ut fra hva som ser fint ut på papiret.

Nye mål

Universitetet har nå iverksatt «UiO Digital eksamen» for å få fart på digitaliseringen. Prosjektet tar sikte på å innføre pc-baserte eksamener ved utgangen av 2016, og blir dermed å regne som en utsettelse av planen fra 2013 hvor målsetningen var at tre av fire eksamener skulle være digitale innen utgangen av 2014.

«Ledelsens mål har ikke hatt rot i virkeligheten.»

I virkeligheten gjennomføres kun skoleeksamenene ved Det juridiske fakultet (JUS) og delvis ved Det medisinske fakultet (MED) digitalt. Ved de gjenværende seks fakultetene avholdes skoleeksamen nesten utelukkende fortsatt med penn og papir.

Fagmiljøene må med

Mæland mener det virker som at universitetsledelsen har lært av prosessen.

– Ledelsen har gått vekk fra å sette seg mål i form av tall og prosentandeler og heller fått et mer realistisk syn på hva som må på plass først. Det er klart bedre å finne tekniske løsninger og få med fakultetene, mener han.

Så langt har UiO gjennomført pilotprosjekter ved JUS og MED. Prosjektet som nå er satt i gang har som mål å finne løsninger som gjør det mulig å øke bruken av digitale skoleeksamenene også ved de andre fakultetene. Både fakultetene selv, fagmiljøene og studentene skal involveres i arbeidet.

– Per dags dato er det svært få skoleeksamenene som avholdes digitalt. At Ottersen har vært opptatt av at studentene må være

Runar Bjørkvik Mæland, studie- og læringsmiljøansvarlig i SP UiO.

Tittel: Runar Bjørkvik Mæland ved SP UiO understreker viktigheten av å få med fagmiljøene i arbeidet. – Fagmiljøene har ansvaret for hvordan eksamen skal være. Hvis ikke de er interessert i å innføre digital eksamen, vil det aldri skje noe, mener Mæland.

direkte involvert i prosjektet er kjempebra. Vi er en utålmodig stemme som er opptatt av framdrift, sier Mæland.

Lang kamp

Han understreker at SP UiO har jobbet for dette i flere år.

– Derfor treffer dette veldig godt med vår satsing, sier Mæland, som selv sitter i prosjektets styringsgruppe.

I SP har vi jobbet for dette i flere år, så dette treffer veldig godt innenfor vårt satsningsområde, sier Mæland som selv sitter i prosjektets styringsgruppe.

– På gli

En innføring av digital eksamen kan være gunstig for flere enn studentene. I prosjektbeskrivelsen til «UiO Digital eksamen» trekkes det fram hvordan en slik ordning både vil føre til økt relevans og kvalitet for studentene, og samtidig en enklere hverdag både for de vitenskapelig ansatte og administrasjonen ved UiO.

Etter å ha arbeidet med prosjektplanen i høst, går nå prosjektet inn i neste fase: Å legge frem ressursbehovene for digitaliseringen. Mæland mener ting nå begynner å skje etter en litt treg start.

– Jeg har tro på at ledelsen er

opptatt av prosjektet og ser verdien i det. Det har tatt litt tid å finne ut nøyaktig hvordan man skal jobbe, men nå virker det som om ting er på gli. Det er satt av ressurser til å få i gang arbeidet, så jeg har tro på at det kan begynne å skje ting ganske raskt nå, sier Mæland.

Rektor Ole Petter Ottersen har ikke svart på Universitas sine henvendelser.

frodend@universitas.no

Digital eksamen ved UiO

- På UiO avholdes det eksamen i ca. 2700 emner årlig.
- Rundt 60 prosent av disse eksamenene består av innleveringer. Det typiske for disse er levering gjennom Fronter
- Skoleeksamener avholdes digitalt på Det juridisk fakultet (99 prosent av eksamenene) og Det medisinske fakultet (tall ikke tilgjengelig).
- Ved øvrige fakultet avholdes skoleeksamen, med noen få unntak, med penn og papir.

Fire på plassen

Har du noen gang hatt digital skoleeksamen?

Lisa Maria Johnsen (23)

UiO, Farmasi

– Nei, men jeg skulle ønske jeg hadde. Når man sitter og skriver for hånd i seks timer blir man veldig sliten etter hvert, og det kan fort bli rotete.

Martin Hovin (23)

UiO, Robotikk

– Ja, jeg hadde det i datamaskinarkitektur. Men jeg har hatt eksamen i programmeringsfag for hånd. Det sier seg selv at det blir tungvint.

Mari Holmedahl (20)

UiO, Offentlig administrasjon og ledelse

– Jeg skal ha i ex.fac. nå til våren. Jeg tror digital eksamen vil gjøre ting enklere med tanke på retting, raskere sensur og sikkerhet.

Samuel Askjer (21)

UiO, Psykologi

– Nei, aldri, men jeg kunne tenkt meg det. Jeg er generelt positivt innstilt til digitalisering, så jeg tror det kunne vært en god idé

KRITISERER NY FINANSIERINGSPLAN: Frykter forfatter-korrupsjon

Uenige: Forskningsdirektør i Statistisk sentralbyrå, Torbjørn Hægeland (t.v.) har ledet ekspertgruppen som utformet rapporten. Her sammen med professor ved Universitetet i Tromsø, Curt Rice (t.h.) i forbindelse med Kontaktkonferansen tirsdag.

Professor Curt Rice mener ekspertgruppens foreslåtte finansieringsordning kan føre til juks. Ekspertgruppens leder mener vi kan stole på forskerne.

Finansiering av høyere utdanning

tekst Nora Gaupseth
foto Hans Dalane-Hval

– Forslaget ekspertgruppen har kommet med henger ikke på greip, sier professor Curt Rice ved Universitetet i Tromsø til Universitas.

Den 7. januar fikk kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen overlevert rapporten han i fjor bestilte om finansiering av høyere utdanning. Særlig ett av forslagene har fått professor Rice til å reagere: Mens en publikasjon i dag gir samme antall publiseringspoeng, uavhengig av antall forfattere, foreslår utvalget at det skal gis flere poeng med flere medforfattere (se faktaboks). Rice frykter dette vil friste til korrupsjon i form av forfatterinflasjon, ettersom lærestedene vil tjene på å kreditere flere forfattere til en publikasjon.

Sårbart system

– Dersom en stor gruppe arbeider sammen, er det ikke alltid klart

hvem som skal listes opp som forfattere. Det nye forslaget vil påvirke denne beslutningsprosessen i favør av så mange medforfattere som mulig, sier Rice.

Leder for ekspertgruppen, Torbjørn Hægeland, mener dagens finansieringsmodell på mange måter fungerer godt.

– Men vi har noen utfordringer. Derfor gjør vi noen grep, sier han.

Hægeland mener man må kunne stole på forskermiljøet, og at det nye forslaget ikke er problematisk.

– Vi legger til grunn at vitenskapelige ansatte ikke er korrupte, sier Hægeland.

«Vi legger til grunn at vitenskapelige ansatte ikke er korrupte.»

Torbjørn Hægeland,

Forskningsdirektør i Statistisk sentralbyrå.

Skal oppfordre til samarbeid

Lederen av ekspertgruppa mener det er viktig å få fram at ordningen ikke finansierer enkeltpersoner, men institusjonene. Han mener også det er institusjonenes oppgave å fordele midlene internt.

– Jeg tror derfor ikke at incentivet til å ta med ikke-reelle forfattere er sterkt. Vi ønsker å premiere samarbeid og sampublisering, og det mener vi at vårt forslag er best til å gjøre, sier Hægeland.

Rice mener likevel at ordningen er problematisk, fordi flere institusjoner sender penger nedover i systemet, slik at forskningsgrupper kan oppleve sterk motivasjon til å øke poengproduksjonen sin.

– Forfatterinflasjon er en naturlig følge av et slik incentivsistem, sier Rice.

Uforståelig system

Rice kritiserer også det nye systemet for å være lite brukervennlig og usammenhengende.

– Forslaget ekspertgruppen legger fram sier først at en pu-

blikasjon er verdt et visst antall poeng. Deretter sier de at verdien endres med antall forfattere, sier Rice.

Han mener ekspertgruppen må holde seg til én variant, og kaller de to forslagene motstridende i sin natur. Rice etterspør et enkelt og forståelig system.

– Helst med ett nivå, der poengene deles mellom norske forfattere. Det vil belønne forskningsproduksjon og internasjonalt samarbeid.

Finansieringsordningen

- Antall publikasjonspoeng er en indikator på omfang og kvalitet i vitenskapelig publisering.
- Finansiering av institusjonen er delvis basert på poeng de ansatte får.
- Artikkel publisert i et vitenskapelig tidsskrift kvalifiserer til ett poeng: Nivå 1-artikkel.
- Artikkel publisert i vitenskapelig publiseringskanal med særlig høy prestisje gir tre poeng: Nivå 2-artikkel.
- Dagens ordning: Antall poeng deles likt mellom alle forfattere. For eksempel vil en Nivå 1-artikkel skrevet av to forfattere, gi 0.5 poeng til hver av dem.
- Forslag til ny ordning: En Nivå 1-artikkel med to forfattere vil gi dem poeng lik kvadratroten av 0.5, altså 0.71 poeng. Med den nye ordningen vil artikkelen som i utgangspunktet kvalifiserte til ett poeng, tilsammen generere 1.42 poeng til institusjonen. Med tre forfattere vil en Nivå 1-artikkel produsere $1/3=0.33 \cdot 0.33=0.57 \cdot 3=1.71$ poeng.

På høring

Hægeland mener på sin side at den nye modellen vil stimulere til samarbeid, både nasjonalt og internasjonalt.

– Totalt sett mener vi at vårt forslag til finansieringssystem gir en forbedring fra dagens system, sier han.

Kunnskapsdepartementet (KD) sendte avventer høringsrunden 9. februar til å kommentere forslaget nærmere.

universitas@universitas.no

Tekna

MELD DEG
INN I TEKNA
OG BLI

MASTER of FUTURE

MELD DEG
INN PÅ
TEKNA.NO/FUTURE

ET MASTERSTUDIUM KREVER AT DU TAR ET HELHETLIG ANSVAR FOR UTDANNINGEN DIN. SKAFF DEG INNSIKT I BRANSJER SOM ER AKTUELLE FOR DEG ALLEREDE NÅ. FÅ ET SOLID FAGLIG NETTVERK UNDER STUDIENE. LÆR DEG Å SETTE OPP EN GOD CV. SKRIV JOBBSØKNADER SOM VEKKER INTERESSE. BENYTT DEG AV VIRKELIG GODE MEDLEMSFORDELER, SLIK SOM GRATIS FORSIKRING I GJENSIDIGE. SOM MEDLEM I TEKNA FÅR DU ALT DETTE OG MER, SLIK AT DU I VIDESTE FORSTAND BLIR MASTER OF THE FUTURE.

Tekna er foreningen for deg som har eller planlegger en mastergrad innen teknisk-naturvitenskapelige fag

Kommunikasjon på kommunikasjon

Ifølge studenter lokket Høyskolen Campus Kristiania med utveksling i 2012, mens tilbudet viste seg å bare gjelde for 10 studieplasser.

Uttekslingskaos

tekst Benedicte Tobiassen
og Astrid Hovde
foto Henrik Evertsson

– Vi er det første kullet som får denne graden, og det som skulle være en av godbitene var utenlandsopphold femte semester, sier Simen Pedersen, tredjeårsstudent på Bachelor i kreativ markeds-kommunikasjon ved Norges Kreative Høyskole (NKH).

Medstudent, Suad Jama, mener skolen brukte utveksling som trekkplaster da de opprettet bachelorgraden.

– Vi ble oppmuntret av skolen til å søke, sier hun.

Forvirrende prosess

Da de begynte på 2. året kom beskjeden om at de over 40 studentene måtte nøye seg med en håndfull utvekslingsplasser, stikk i strid med det de hadde fått inntrykk av.

– Det ble i utgangspunktet kommunisert til studentene at det var 10 tilgjengelige studieplasser til utveksling, skriver Stein-Oddvar Evensen, kommunikasjonssjef ved Høyskolen Campus Kristiania (CK) i en e-post til Universitas.

Videre skriver han at de besluttet å gi alle kvalifiserte søkere muligheten å reise, etter at studentene hadde meldt at de mente dette var urimelig i forhold til hvilke forventninger de hadde på forhånd.

– Det var totalt elleve kvalifiserte søkere, skriver Evensen.

Pedersen mener at langt flere enn disse elleve hadde sett for seg et utenlandsopphold.

– Mange ga opp å få dra på utveksling fordi søknadsprosessen var så utfordrende, sier han.

De to bachelorstudentene er begge misfornøyde med studieadministrasjonen.

– Det startet med at vi måtte finne ut alt på egenhånd. Administrasjonen kunne ikke svare på noen av spørsmålene våre, forteller Jama.

Dårlig oppfølging

Det som ifølge Pedersen fikk begeret til å renne over, var da studentene fikk tilsendt en e-post fra NKH 8. januar i år.

– Der sto det at vi måtte ha med karakterutskrift fra studiested i utlandet. Ingen av oss er jo på utveksling lenger, så det er et ganske stort problem, sier Pedersen.

Uten karakterutskrift fra de respektive studiestedene, vil ikke utenlandsoppholdet bli godkjent hos Lånekassen. Pedersen er oppgitt over at NKH ikke ga beskjed om dette på forhånd eller i løpet av utenlandsoppholdet.

– Nå må jeg først levere et skje-ma til studiestedet i Australia, for så å betale flere hundre kroner for å få det sendt til Norge.

Pedersen synes det er mye penger når det er administrasjonens skyld.

Campus Kristiania

Høyskolen Campus Kristiania er en stiftelse som består av Markedshøyskolen, Norges Kreative Høyskole, Norges Helsehøyskole og NKS Nettstudier, med studiesteder i Oslo, Bergen og Trondheim.

Beklager dårlig kommunikasjon

– Vi er klar over at det ikke har vært god nok kommunikasjon med studentene som har reist på utveksling ved NKH, det er beklagelig, skriver Evensen.

Han mener likevel at studentene på forhånd ble orientert om at de selv måtte levere karakterutskrift for studieoppholdet, ved flere anledninger.

– Det er ikke uvanlig at internasjonale universiteter tar betalt for slike tjenester. Men vi vil løse dette på en god måte, uten at studentene belastes, skriver Evensen.

Student Simen Pedersen mener studentene hverken har fått hjelp eller oppfølging.

– Vi hørte ikke et ord fra skolen

Skuffet: Bachelorstudentene, Simen Pedersen og Suad Jama, er skuffet over manglende informasjon og samarbeidsvilje hos studieadministrasjonen ved Campus Kristiania.

før vi kom tilbake til Norge igjen, sier han.

Startvansker

Jama skjønner at det kan forekomme startvansker ettersom de er det første kullet som tar bachelorgraden, men er opptatt av at andre studenter ikke skal havne i

«Det er veldig rart å lære om kommunikasjon og kundeservice når det ikke fungerer på skolen du lærer det på»

Simen Pedersen, 3. årsstudent på Bachelor i kreativ markeds-kommunikasjon ved Campus Kristiania.

nskaos sjonslinje

samme knipe.

– Vi sitter jo igjen og føler at skolen ikke har lært noen ting av denne kommunikasjonssvikten, sier hun.

Når man er betalende student, mener Pedersen også man er kunde.

– Det er veldig rart å lære om kommunikasjon og kundeservice når det ikke fungerer på skolen der man lærer om akkurat dette, sier han.

Det er viktig for både Jama og Pedersen å understreke at skuffelsen og misnøyen kun har med

administrasjonen å gjøre. De er veldig fornøyd med skolen og studiet ellers.

– Men når man betaler over 40.000 norske kroner per semester, bør man i det minste få ordentlig oppfølging, sier Pedersen.

benedicte.tobiassen@universitas.no

HVEM: Anita Tøien Johansen

HVA: Studentombud ved Høgskolen i Oslo og Akershus

Konflikt- megleren

Som det andre studentombudet i landet er ikke Anita Tøien Johansen redd for steile fronter mellom studenter og ledelse.

Studentombud

tekst Magnus Newth
foto Henrik Evertsson

Hva jobber et studentombud egentlig med?

– Jeg skal være et lavterskeltilbud for studenter med spørsmål om sine rettigheter, ved å tilby råd og bistand om studentenes studiesituasjon. Det kan være veldig mye forskjellig, og det skal ikke finnes noen grenser for hva slags saker man kan komme til meg med. Hvis jeg ikke kan hjelpe, kan jeg antakelig finne ut hvem man kan snakke med.

Hva slags bakgrunn har du?

– Jeg er utdannet jurist fra UiB med valgfag blant annet i konfliktmegling. Etter studiene var jeg leder av Studentparlamentet ved Universitetet i Bergen, før jeg gikk til Utdanningsdirektoratet, der jeg var i to år.

Hvorfor er det så viktig med et studentombud?

– Det kan være veldig vanskelig for studenter å manøvrere seg i høyskole-landskapet. Man møter på mange måter et ganske voldsomt byråkrati. Jeg skal hjelpe studentene med dette og bli en de kan stole på og som har taushetsplikt. Det er behov for en uavhengig person, som kan sikre studentenes rettigheter i ulike saker og som verken har en politisk

agenda, eller er bundet av interne strukturer.

Hvordan ser du for deg samarbeidet med ledelsen og studentpolitikkerne?

– Det blir viktig å samarbeide med ledelsen, men jeg skal ikke la meg styre av den. Jeg må vite hvor man skal henvende seg for å løse konflikter og problemer på lavest mulig nivå og på best mulig måte. Da er det viktig å kunne snakke med folk. Studentpolitikkerne er nærmest studentene og er derfor veldig viktige. Det er ofte de som får vite om en sak eller et problem først. Vi har allerede godt samarbeid, men deres politiske agenda er ikke noe jeg legger meg opp i. Jeg kan imidlertid gi dem råd og hjelpe med det juridiske.

Hvorfor har det tatt så lang tid å få studentombud?

Det er jo en ganske ny idé her i landet. Å innføre en helt ny rolle er en prosess som tar tid. Det er flere og flere høyskoler og universiteter som forstår at dette er et behov, og noe som kan være positivt både for studentene og lærerstedene. Begge parter vil ha gevinst av et studentombud. Høgskolen er nummer to i Norge med eget ombud, så vi er veldig tidlig ute. Dette er noe det har vært snakket om i mange år, og noe som studentbevegelsen selv har jobbet knallhardt for.

Studentombudet har adresse i Stensberggata 26.

mgnewth@universitas.no

Mener regjeringa har glemt kvaliteten

NSO mener at regjeringa i sitt arbeid med å reformere høyere utdanning helt har glemt å snakke om den faktiske kvaliteten på utdanninga. Strukturmeldinga handler om kvalitet, svarer Høyre.

Kvalitet

tekst Petter Fløttum
foto Hans Dalane-Hval

Regjeringas langtidsplan for forskning og høyere utdanning har siden lanseringen i høst møtt tildels sterk kritikk fra flere hold. Det kanskje største ankepunktet både opposisjonspartier, universitets- og høyskolesektoren og andre involverte har, er at høyere utdanning blir nedprioritert.

– Det er bekymringsfullt at vi har en politisk ledelse som ikke evner å finne konkrete prioriteringer på utdanning, men som kan være ekstremt klare på forskningsprioriteringa. Den største mangelen i planen er at den ikke greier å se forskning og utdanning i sammenheng, sier Anders Kvernmo Langset, leder for Norsk Studentorganisasjon (NSO).

Mandag møtte han blant andre flere av medlemmene i Kirke-, ut-

dannings- og forskningskomiteen (KUF-komiteen) på Stortinget til debatt ved Universitetet i Oslo (UiO). Komiteen skal levere sin instilling til planen i slutten av måneden, før den skal behandles i Stortinget 3. februar.

– Aldri tenkt å være en kvalitetsmelding

NSO mener at regjeringa i sitt arbeid med langtidsplanen og den varslede stortingsmeldinga om strukturen i høyere utdanning helt har glemt å diskutere den faktiske kvaliteten i høyere utdanning.

– I strukturmeldinga så langt handler det kun om hvem som skal slå seg sammen med hvem, hvor store institusjonene skal være og hvilken ledelsesform de skal ha. Det har veldig lite å si for den kvaliteten studentene møter. Et fagmiljø kan være kjempestort eller bittelite og fremdeles ha høy kvalitet, sier Langset.

Uenig: NSO-leder Anders Kvernmo Langset (til høyre) er ikke enig med Høyre i at strukturmeldinga er en stortingsmelding om utdanningskvalitet.

Under mandagens debatt argumenterte KUF-medlem Vinje for at grunnlaget for strukturmeldinga er at de ønsker å heve kvaliteten i høyere utdanning, og at debatten om hvordan det skal skje derfor vil hører hjemme etter at meldinga overrekkes Stortinget i løpet av våren, ikke i forbindelse med langtidsplanen.

– Det er en endring som tydeligvis har skjedd i vår. Strukturmeldinga var aldri tenkt å være en kvalitetsmelding. Den handler om strukturendring og de ytre forholdene, den handler ikke om studie-

kvaliteten som studentene møter i hverdagen. Strukturmeldinga er og forblir en fusjonsmelding og langtidsplanen er og forblir en forskningsmelding. Da mangler vi fremdeles utdanningskvaliteten, sier Langset.

NSO ønsker seg derfor en egen stortingsmelding om utdanningskvalitet.

– Vi må snakke om hvordan utdanninga skal bli best mulig. Det er primærvirksomheten til universitetene og høyskolene, sier

Langtidsplan for forskning og høyere utdanning

- Tiårsplan som skal stake ut kursen for norsk forskning og høyere utdanning
- Revideres hvert fjerde år
- Ligger nå i Stortingets Kirke-, utdannings- og forskningskomité, som elverer sin innstilling 27. januar
- Behandles i Stortinget 3. februar

NSO-lederen.

Vil styrke kvaliteten med strukturendringer

Kristin Vinje kjenner seg ikke igjen i NSOs kritikk om at regjeringa mellom sine planer og meldinger har glemt utdanningskvaliteten.

– Utgangspunktet for strukturendringene er å styrke kvaliteten. Da handler det om å få noen færre steder man kan studere de samme tingene. Samler man fagmiljøene, vet man at det blir bedre. Vi har mange små og sårbare fagmiljøer og det går ut over studiekvaliteten, sier stortingsrepresentanten fra Høyre.

Hun understreker at det vil bli en større debatt om hvordan man skal heve utdanningskvaliteten når strukturmeldinga kommer, og at det er mer naturlig å ta den da enn i forbindelse med langtidsplanen.

– Det er ikke en sluttstrek, og jeg tror aldri vi kommer til å sette en sluttstrek for dette, sier Vinje.

petter.flottum@universitas.no

Nedprioriterer oljemotstand

Studentparlamentet ved UiOs arbeidsutvalg har nedprioritert arbeidet med å kutte Universitetets bånd til Statoil. Det er ikke mulig på kort sikt, mener leder.

Studentpolitikk

tekst Julie Kalager
foto Hans Dalane-Hval

I punkt 17 i Studentparlamentets (SP) handlingsplan for 2014 og 2015 heter det at:

«UiO skal prioritere forskning på grønne, miljøvennlige og bærekraftige løsninger, og fase ut all oljeforskning.»

Dette er en fortsettelse av politikken SP tidligere har ført i forbindelse med Statoils kontroversielle forskningsmidler til UiO (se faktaboks).

I halvårsrapporten fra SPs arbeidsutvalg står det imidlertid:

«Dette punktet er lite realistisk å få gjennom da UiO skal være en autonom institusjon. Siden forskningen bør være fri og at vi ikke burde legge føringer på hva forskerne forsker på vil ikke dette punktet bli prioritert»

Ulogisk fra Studentparlamentet

– Arbeidsutvalgets argumentasjon her stemmer ikke, sier Axel Fjeldavli i Venstrealliansen.

Han er uenig i at forskningen blir mer autonom ved å motta øremerkede midler fra Statoil.

– Tvert i mot. Statoil er en aktør som har interesser i å utvinne olje, sier Fjeldavli.

Leder i klimanettverket Concerned Students Norway, Erling Fjeldaas, er enig. Han sier at dette vitner om en passiv holdning fra Studentparlamentets side.

– Vi mener at forskningen er langt mindre fri når Statoil legger føringer for hva som forskes på, enn når studentene påvirker UiO til å fase ut oljeforskning, sier Fjeldaas.

Fortsatt klimaengasjement

Marianne Andenæs, leder av Studentparlamentet, er ikke enig i at

Har ikke gitt opp: – Vi må være realistiske, sier Marianne Andenæs, leder av Studentparlamentet ved UiO.

arbeidsutvalget har gitt opp sitt klimaengasjement.

– Å fase ut oljeforskningen har vært et mål for Studentparlamentet i lang tid. Er det slutt på engasjementet?

– Det overordnede og langsiktige målet er å fase ut all oljeforskning.

– Hvorfor skal ikke utfasing av oljeforskning lenger prioriteres?

– Vi må være realistiske. Vi får

ikke faset ut oljeforskningen på et halvt år. Vi hadde veldig mange punkter på årets handlingsplan, og vi i arbeidsutvalget er nødt til å prioritere, sier Andenæs.

Hun sier SP har jobbet aktivt for å gjøre UiO grønnere selv om de ikke har jobbet mot oljeforskning spesifikt, og viser til punkt 17 på handlingsplanen, som hun fremdeles mener inneholder essensen av det grønne arbeidet.

Oljesponset forskning

■ I november 2013 ble grunnforskningsavtalen Vista, et samarbeid mellom Statoil og Det Norske Videnskaps-Akademi, fornyet.

■ Gjennom avtalen deles det ut 100 millioner kroner over fem år. Deler av midlene går til petroleumsrelatert forskning ved UiO

■ Avtalen har møtt stor motstand, blant annet fra Grønn studentallianse.

■ Studentparlamentets Handlingsplan 2014–2015 har som mål å fase ut oljeforskningen.

Selv om handlingsplanpunktet nå prioriteres ned sier Andenæs at SP vil jobbe med det når det er mulig.

– Et annet av punktene vi derimot har valgt å hovedprioritere, er å gjøre mulighet for utveksling og prosessen rundt enklere, sier Andenæs.

universitas@universitas.no

akademika

Nå har vi
TILBUD
i butikk

**BEST PÅ
PENSUM**

akademika.no

Følg oss på

Får halv million for fremragende forelesninger

Fysikkprofessor Anders Malthe-Sørenssen får pris for sine ukonvensjonelle undervisningsmetoder.

Undervisning

tekst Kristina Holt

– Det står respekt av at Olav Thon ønsker å fremme utdanning og forskning i Norge, sier en ydmyk prisvinner Anders Malthe-Sørenssen, professor i fysikk ved Universitetet i Oslo (UiO).

Malthe-Sørenssen er én av tre undervisere som mottar en premie på 500.000 kroner. Prisen deles ut for første gang i år.

I begrunnelsen for pristildelingen roses Malthe-Sørenssen for sitt engasjement i å utvikle undervisningen, blant annet ved å benytte mentometre i undervisningen.

– Mennesker tenker, lærer og eksponeres på ulike måter. Derfor er det også behov for å undervise

på ulike måter. Å skaffe seg kunnskap om hvordan man lærer er med på å danne et godt fundament for undervisning.

Malthe-Sørenssen mener det er spesielt positivt at Thon fokuserer på undervisningsutvikling og ikke bare forskningsprosjekter.

Klikkvinner

Inspirert av den amerikanske fysikkprofessoren og nobelprisvinneren Carl Wieman, begynte Malthe-Sørenssen i 2007 å bruke mentometre eller «klikkere» som en del av undervisningen. I dag bruker han verktøyet fra smarttelefonen.

Klikkeren fungerer slik at professoren stiller spørsmål om oppgaver underveis i forelesningen som studentene svarer på ved

hjelp av sin egen klikker. Svarfordelingen blir deretter vist på skjermen og studentene får muligheten til å svare en gang til

– Denne gangen etter en diskusjon med sine medstudenter. Slik blir forelesningen et resultat av både å lytte, se, diskutere og reflektere, sier han.

Den følelsesmessige konkurranse skaper et sunt engasjement, mener Malthe-Sørenssen. Samtidig skal det øke både lærevnen og hukommelsen.

Ruster for fremtidig arbeidsdag

Malthe-Sørenssen mener at bare å høre på en professor snakke på forelesning kan være passivt og lite stimulerende.

– Samtidig er hukommelsen begrenset. Det er viktig å koble sammen læringsmetoder som gjør at man husker bedre, sier han.

Å stille spørsmål, drøfte og dis-

kutere samt opparbeide seg evnen til å formidle stoffet til andre medstudenter er faktorer som utgjør en viktig forskjell, mener professoren.

Han involverer også frivillige studenter som ønsker mer undervisning i aktuelle forskningsproblemstillinger.

– Vi møtes to til åtte timer ekstra i uken og løser oppgaver fra publiserte vitenskapelige artikler. På et likeverdig nivå snakker vi sammen

«Det er viktig å koble sammen læringsmetoder som gjør at man husker bedre»

Anders Malthe-Sørenssen, prisvinner og fysikkprofessor ved UiO

Olav Thon Stiftelsen

- Olav Thon Stiftelsen ble opprettet i desember 2013 av Olav Thon.
- Stiftelsen kan blant annet støtte formål innen det matematisk-naturvitenskapelige og medisinske fagområde, fremme av fremragende entreprenørskap i Norge og oppføring av fast eiendom til bruk i allmennyttsige formål.

og kommer frem til løsninger.

Strategiske fellesskap

Når det gjelder potensialet for å forbedre undervisningen ved UiO har Malthe-Sørenssen stor tro på engasjerte individers evne til å skape gode prosjekter sammen.

– Sammen står man sterkere. Ved å danne sosiale og tverrfaglige enheter vil man kunne bevege seg mer strategisk mot en felles og langsiktig målsetting. Det er nettopp i disse diskusjonene at det formes noe større. Samtidig er det viktig å holde koken selv om man møter noen utfordringer, sier han.

Prisen deles ut i Universitetets aula torsdag 5. mars 2015.

kholt@universitas.no

Klampen i bånd for parkeringspriser

Fra februar i år øker parkeringsavgiftene på flere av SiOs studentbyer. På Sogn studentby blir prisen tre ganger høyere.

Parkering

tekst Iselin Shaw Tordaroch
foto Hans Dalane-Hval

– Nå blir det rett og slett for dyrt å parkere på studentbyene, sier en oppgitt Tobias Wilbers, beboer med bil på Sogn studentby.

Hans utgifter tredobles fra 500 til 1500 kroner i semesteret. Den

nye prisen er etter en studentrabatt på 50 prosent.

Innenfor Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO)s boligmasse, var det tidligere forskjellige parkeringsordninger på hver studentby. Etter ønske om å samle ordningene under én aktør ga SiO ansvaret over til Q-Park. I motsetning til den gamle ordningen hvor betalingen ble gjort

direkte til SiO, må studenter med bil nå betale Q-Park.

Likt for alle

– SiO la jobben ut på anbud og Q-Park vant fordi de hadde den mest kundesvennlige og billige løsningen for studentene, sier Trond Bakke, direktør for SiO Bolig.

Den tidligere løsningen skapte ifølge Bakke urettferdighet blant studentene, fordi noen ble utsatt for høyere parkeringspriser enn andre.

– De som bodde på Sogn hadde en veldig lav pris som ble subsidiert av de som ikke hadde bil. Nå

er det likt for alle, og de uten bil slipper å betale for en tjeneste de ikke bruker, sier han.

Hemmer studiehverdagen

Formann i Fremskrittspartiets Ungdom (FpU), Tobias Brännström, mener denne prisøkningen kan gjøre det enda vanskeligere for bileiende studenter til å få det til å gå rundt.

– Vi i FpU er i utgangspunktet sterke motstandere av at parkering blir dyrere. Vi ønsker at studenter skal bruke mest mulig tid på studiene sine og da er det viktig at det blir tilrettelagt gjennom tilgang på rimelige studenttilbud, sier han.

Brännström er ikke i tvil om at 1000 kroner ekstra i semesteret er en stor byrde for studenter som allerede har trang økonomi.

Andre prioriteringer

Studentbyene Sogn, Kringsjø og Bjølsen utgjør den største andelen av SiOs boligmasse med cirka 5100 beboere. Av disse har 234 tidligere ønsket å leie parkeringsplass. Bakke mener dette er en liten andel av studentene de har ansvar for.

– SiO driver ikke i parkerings-

bransjen, og vil fokusere på andre ting som er viktig for studentens hverdag, sier han.

Bakke legger også til at SiO ønsker å oppfordre til gangtrafikk.

– Vi vil framstå miljøvennlig og vil ikke stimulere bilbruk blant studenter, sier han.

Dårlig informasjon

Høsten 2014 fikk studentene beskjed av SiO Bolig om at parkeringstjenestene ved de fleste studenthusene skulle overtas av Q-Park, men Wilbers klager over dårlig informasjon.

– Vi fikk beskjed om at Q-Park skulle ta over, men en så kraftig prisøkning ble ikke nevnt før i desember, sier Wilbers.

Han forteller at han reagerer mest på den kraftige prisøkningen og at de ikke ble informert underveis.

– Jeg har fått en saklig respons fra SiO om den nye ordningen, men det har generelt vært dårlig informasjon rundt denne endringen, sier han.

Dropper studentparkeringen

Wilbers tror flere studenter vil fra februar av droppe parkeringstjenestene på SiOs studentbyer og heller plassere bilene sine andre steder.

– Det kan føre til at flere studenter bruker opp plasser i andres gater fordi parkeringen på studentbyene blir for dyrt, sier han.

SiOs Bakke ser ikke på dette som problematisk og mener det får være opp til den enkelte å bestemme selv.

universitas@universitas.no

Bileier og student: Tobias Wilbers reagerer på den kraftige økningen i parkeringspriser ved SiOs studentbyer.

«Nå blir det rett og slett for dyrt å parkere på studentbyene»

Tobias Wilmers, bilkjørende student, boende på Sogn studentby.

KARRIEREMESSE 2015

OSLO TORSDAG 5. FEBRUAR

Rein Design

JØRN TROLLEBØ KVALHEIM
KULTURINNSLAG

MÅNEFISKEN

KL 18-22

KONFERANSIER HÅKON HAUGSBØ
SAMFUNNSANSVAR I NÆRINGSLIVET

PROGRAM

- ▶ Møt traineebedrifter
- ▶ 30 stands frå næringslivet i Sogn og Fjordane
- ▶ Samfunnsansvar
Håkon Haugsbø intervjuer:
 - Melin Medical
Globalt engasjement
 - Bosse Litsheim/Safeclean
Miljøvenleg renseteknologi
 - Preben Moen/Gloppen Hotell
Kortreist mat og miljøfyrtårn
- ▶ Underhaldning med Jørn Trollebø Kvalheim
- ▶ Lett servering

FØREHANDSPÅMELDING PÅ FRAMTIDSFYLKET.NO
VINN KAJAKKURS MED GO'KAJAKK

22

LEDIGE

TRAINEESTILLINGAR

NYUTDANNA?

START KARRIEREN DIN I SOGN OG FJORDANE

▶ KARRIERE ▶ UTVIKLING ▶ NETTVERK ▶ LIVSGLEDE ▶

SØK ELEKTRONISK PÅ FRAMTIDSFYLKET.NO INNAN 16. MARS

ETTERFEST MED
JØRN T. KVALHEIM
PÅ MÅNEFISKEN

Foto Go'Kajakk: David Zadig • Håkon Haugsbø og Jørn Trollebø Kvalheim: pressfoto.

UNIVER

Vil du jobbe i Norges

UNIVERSITAS er en av Europas største studentaviser, med 34 utgivelser i året. Vi dekker i dag alle læresteder tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akerhus. Vi er stolte av å tilby de viktigste nyhetene om utdanning og akademia og de beste studentrelaterte leseropplevelsene i Norge. I 65 år har Universitas vært en viktig døråpner inn i mediebransjen for talentfulle journalister, skribenter, fotografer og sidedesignere. Totalt jobber ca. 45 personer i Universitas. Vi satser aktivt på å bringe fram det beste hos hver enkelt av våre medarbeidere.

VI KAN TILBY:

- Et svært godt sosialt miljø i en trivelig, engasjert redaksjon.
- En uvurderlig erfaring for alle som ønsker en fremtid innen journalistikk, foto og medier generelt.
- En variert og spennende jobb med store utviklingsmuligheter og rom for nytenkning og kreativ utfoldelse.
- Du er engasjert og idérik, samarbeider godt og har god leveringsevne og gjennomføringskraft.
Tidligere erfaring er en fordel, men ingen betingelse.
- Arbeidet er honorert og lar seg kombinere med studier.
- Universitas vektlegger mangfold og oppfordrer studenter fra alle aktuelle læresteder til å søke, uansett kjønn eller kulturell bakgrunn.

UNIVERSITAS

største studentavis?

JOURNALISTER

Universitas er vaktbikkje, kulturorgan og debattforum for over 60.000 Oslo-studenter. Vi trenger idérike, skriveføre journalister som brenner for å lete fram og skrive spennende saker innen ulike stoffområder og sjangre, som nyheter, kultur, feature, essay, anmeldelser, kommentar- og analyse. Du bør være engasjert og villig til å sette av tid.

Opplys gjerne hvilket stoffområde du helst vil arbeide med.

Spørsmål om stillingen rettes til redaktør Geir Molnes.

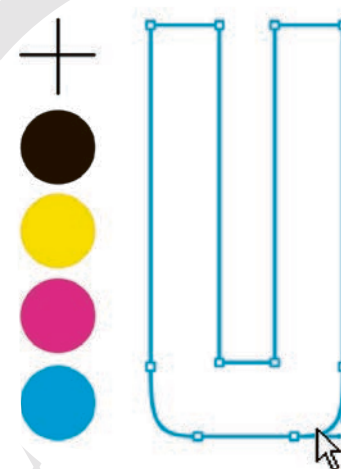
g.molnes@gmail.com
993 35 518

FOTOGRAFER

Vi trenger dyktige fotografer som kan ta spennende nyhets- og reportasjebilder og portretter som skiller seg ut. Du er teknisk stødig og har evnen til å arbeide selvstendig. Eget utstyr er en forutsetning. Spørsmål om stillingen rettes til fotosjef Hans Dalane-Hval.

hanshval@gmail.com
911 94 167

DESIGNERE

Vi trenger intelligente og idérike designere som har blikk for god layout og kjennskap til verktøyene. Universitas arbeider med - InDesign, Illustrator og Photoshop. Mesteparten av arbeidet foregår mandag og tirsdag, og uttegnerne jobber i turnus.

Søknaden bør inkludere en portfolio / vise til tidligere arbeider.

Spørsmål om stillingen rettes til desksjef Marthe Olstad.

marolsta@gmail.com
919 10 064

Søknad, CV og arbeidsprøver sendes til g.molnes@gmail.com.

SØKNADSFRIST 25. JANUAR 2015

WWW.UNIVERSITAS.NO

Lager plantastisk medisin

Bak glassdører i et gammelt rom på Blindern
står flere tusen år med medisinsk kunnskap.
Farmasøytene sørger for at den ikke støver ned.

Plantemedisin

tekst Kristina Holt
foto Hans Dalane-Hval

– Velkommen til drogrommet!

Berit Smestad Paulsen, professor i farmasi på Universitetet i Oslo (UiO), åpner døren som går inn til et av de eldste rommene på Blindern. Her møter grønn pastell lakket treverk. Det er høyt under taket og det knirker i gulvet. Bak glassdører står rader med brune medisinflasker, samt blanke glass med planter, urter, frø og sopp. Alle med unike teksturer og latinske navn stemplet på gamle merkelapper. Det er nostalgisk, ispedd litt science fiction.

Når man begynte å bruke planter som helbredende middel, er ukjent, men man kan spore bruk av urtemedisin tilbake til steinalderen.

Frem til 1930-tallet var plantemedisin den eneste medisinen man hadde.

– Fra 1950-tallet ble man opptatt av at medisinen skulle bestå av ett rent stoff, og man ville finne opp nye syntetiske legemidler fremfor å benytte planter, forteller Paulsen.

P-pillen er et eksempel på et legemiddel der de nødvendige virkestoffene finnes i planteriket, men modifiseres fordi hovedstrukturen i virkestoffet er så dyrt og komplisert å fremstille kjemisk.

– Dette er helt nødvendig for at kvinner i det hele tatt skal ha råd til å kunne bruke det. Slik tar legemiddelindustrien utgangspunkt i det de trenger i naturen, og lager deretter modifikasjoner, slik at det ikke blir for dyrt. Det er jo på den måten vi har fått alle våre kreftmedisiner på, stort sett, forteller Paulsen.

De siste årene har legemiddelindustrien fått ny interesse for medisinske planter og hva det kan brukes mot.

– Når man skal finne et nytt virkestoff er sjansen for å finne noe to hundre ganger større dersom de tar utgangspunkt i tradisjonell kunnskap rundt planter enn om de bare hadde gått rundt og syntetisert i laboratorier i hytt og pine, forteller Paulsen.

Hun åpner en av skapdørene og trekker ut et glass med noe irrgrovt og glinsende.

– Spansk flue, sier hun, og forteller om da hun ble stukket av en på ferie i Spania. Resultatet ble et kraftig brann-sår.

– Fluene ble tidligere brukt som bylleplaster for å trekke ut verk og å øke blodgjennomstrømming ved smerter i giktiske områder, forteller Paulsen.

Den potensielt dødelige fluen inneholder stoffet cant-hadarin, og forskjellen mellom tolerabel og dødelig dose er liten. I utblandet tilstand kan det brukes for å fjerne vorter og tatoveringer. Lenge trodde man at stoffet var et afrodisiakum, ved at det gav økt blodstrøm til kjønnsorganene. Det har i senere tid blitt motbevist; tvert i mot vil man kunne oppleve en smertefull oppsvulming om man får stoffet inn i kroppen.

Professoren har lenge forsket på medisinske planter fra Mali og Sør-Afrika. På jakt etter nye stoffer har hun intervjuet det hun selv kaller «en haug» med medisinske menn som har fått nedarvet eldgammel kunnskap om ulike medisinske planter.

– Hvis vi får samme informasjon fra flere medisinske menn om samme plante, og de bor såpass langt fra hverandre at de ikke kan ha pratet med hverandre, er sjansen for at det

Plantemedisin

■ Farmakognosi er den delen av farmasien som handler om legemidlenes karakteristiske kjennetegn, slik som utseende, lukt, smak, og andre kjemiske og fysiske egenskaper som er av betydning for å identifisere ulike legemidler og droger.

■ En droge er råstoff fra plante- og dyreriket som brukes til fremstilling av legemidler. Eksempler på droger er kinabark, opium og digitalisblad.

■ Virkestoff fra planter finner vi blant annet i hjertemedisin (revebjelle), smertestillende (morfin fra opiumsvalmue), og penicillin (finnes i sopp).

Kilder: Professor Finn Olav Levy og www.snl.no

er noe der ganske stor, sier hun og lukker skapet.

Ifølge Paulsen brukes dette som utgangspunkt for å plukke ut medisinske planter som undersøkes nærmere på laben hjemme i Norge.

– Der finner vi ut om plantene har effekt. Og det har de ofte, sier Paulsen og påpeker at de nok ikke hadde brukt det samme stoffet i tusenvis av år hvis det ikke hadde noe for seg.

Plantemedisin er imidlertid ikke så ukomplisert som det høres ut. Ofte forbindes det med alternativ medisin, som homøopati, osteopati og akupunktur. Samtidig tror mange at skolemedisin og plantemedisin er to forskjellige ting. Det er ikke helt riktig.

Finn Olav Levy, lege og professor i farmakologi ved UiO, forklarer hva som egentlig er forskjellen på skolemedisin og plantemedisin. ►►

«En av helsekosttablettene løste seg ikke opp i hverken vann, syre, base eller i et av de beste løsemidlene vi har – så tok vi en hammer og prøvde å slå den i stykker. Det fikk vi heller ikke til»

FRUCTUS PAPAVERIS MATURUS

sine semine
in fragmentis

3 - 2

«Planter kan inneholde mange ukjente stoffer som kan ha uheldig virkning i kroppen»

Finn Olav Levy, lege og professor i farmakologi

– Skolemedisin er definisjonen på kjemisk fremstilte og godt dokumenterte rensende stoffer som er undersøkt på en kontrollert måte. Plantemedisin bruker som regel ekstrakter, tørt pulver eller rå plantedeler, sier Levy.

Videre forteller han at virkemidlene fra planter ofte er et helt nødvendig fundament i skolemedisinen.

– I skolemedisin bruker man mye rene stoffer fra planter, der virkninger og bivirkninger er kartlagt, sier Levy.

Levy tror det kan være mye verdifull lærdom å hente fra medisinnmenn.

– Man forsøker alltid å kartlegge aktuelle stoffer. Så snart man klarer å fremstille de aktive stoffene i en plante i ren form, blir det en del av skolemedisinen såfremt stoffet har nyttige virkninger og ikke for mange bivirkninger, sier Levy.

Men det er en lang prosess å skaffe ny informasjon om planter som kan benyttes til medisinsk bruk. Det hender også at forskerne blir stående uten resultater, til tross for ihrdig arbeid.

På 90-tallet og ved årtusenskiftet studerte man flere afrikanske planter, uten at det kom noe særlig ut av det. I dag kan man simulere mange stoffer kjemisk.

Tilbake på drogrommet tar Paulsen ut et glass med noe som ser ut som store, tørkede blomsterfrø. Det er opium, som blant annet kan brukes til å fremstille morfin og det narkotiske stoffet heroin.

– Opium har vært misbrukt i århundrer. I Kina var opiumbuler et velkjent fenomen for godt over 100 år siden. I Norge har misbruk av morfin vært et problem. Det var ikke uvanlig at leger foreskrev det som smertestillende til sine pasienter over lengre tid, og disse pasientene ble ofte avhengige, forteller Paulsen.

Hun åpner glasset og viser frem innholdet. Opiumsvalmuen inneholder hele fire forskjellige stoffer som benyttes i legemidler i Norge i dag.

– Morfin brukes som smertestillende middel. Kodein brukes som hostestillende middel i hostesaft. Papaverin er et stimulerende middel som brukes for at musklene i penis skal fungere ved erektil dysfunksjon, og noskapin er et hostestillende middel som selges reseptfritt, forteller hun.

Hun innrømmer at det kan være forvirrende med alle de latinske navnene på glassene.

– Det er vanskelig å huske alle, sier hun og ler.

Man hører stadig om helsekostprodukter som er blitt avslørt som ren humbug. Mange av disse baserer seg på plantemedisin.

Levy forteller at mye av det som selges som helsekosttilskudd, ikke er tilstrekkelig kontrollert.

– Planter kan inneholde mange ukjente stoffer som kan ha uheldig virkning i kroppen. Johannesurten, for eksempel, som brukes mot milde depresjoner, kan gjøre at leveren ikke klarer å bryte ned andre legemidler i kroppen, noe som igjen kan føre til overdosering. Det er viktig at folk er klar over slike bivirkninger når de kjøper helsekosttilskudd, sier han.

Paulsen mener dette er et fagområde mange ikke har kunnskap om, inkludert leger.

– Leger bør ha mer kunnskap om innholdet i legemidler. Ikke bare fordi de selv skriver ut skolemedisin som inneholder planter, men fordi mange av pasientene deres benytter seg av helsekostprodukter som kan interagere med legemidlene, sier hun.

Blant eksotiske sopper, planter og frø i drogrommet står en krukke med pølser, godt kamuflert på en hylle. Den har blitt plassert der av noen studenter, tror Paulsen, som fant den en morgen da hun kom på jobb.

– Det eneste jeg har å utsette på det, er at de ikke har fått med det latinske navnet på klistrelappen, sier Paulsen og smiler lurt.

kholt@universitas.no

2

3

1

Opium for folket: Det spekuleres i om somaplanten som nevnes i RigVeda og opiums-
valmuen er samme plante. Soma er vedisk
sanskrit for måne - noe som kan stemme
med plantens form. Begge plantene gir eller
har angivelig gitt en stimulerende ruseffekt.

2

Forsker på planter: – Mange av legemidlene
vi bruker i dag kommer fra planter, forteller
Berit Smestad Paulsen. Hun gikk nylig av
med pensjon, etter å ha viet sitt arbeidsliv til
forskning på medisinplanter og deres bruk.

3

Den spanske flue: Insekten spanske
flue inneholder virkestoffet cantharides,
som sies å virke som afrodisiakum.
Om det stemmer, strides de lærde.

4

På apoteket: Krukke på krukke med
medisinplanter, sopp og insekter vitner om et
fagområde med en lang historie. Plantemedisin
kan dateres helt tilbake til steinalderen, og man
har funnet rester av plantemedisin i ismannen
Ötzi. Man tror urtene som ble funnet i kroppen
hans ble brukt til å behandle parasitter.

debattredaktør: **Torgeir G. Mortensen**
debatt@universitas.no 454 72 320

Frist: **søndag klokka 17**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

NETTDEBATT Si din mening på universitas.no

Relative karakterer

«Premisset i denne kommentaren er helt feil. Karakterer skal ikke være relative. Sensorveiledningen er krystallklar: «Den graderte karakter-skalaen er en absolutt skala der alle som tilfredsstiller kravene til en karakter i karakterbeskrivelsen, skal få denne karakteren. Ingen sensor skal tenke normalfordeling/Gauß-kurve ved karaktersetningen for et enkelt emne/kull. Feks. skal karakteren A gis til alle prestasjoner som er fremragende og klart utmerker seg ved at kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet – uansett hvor mange det er i et enkelt kull.» Hvis denne professoren sensurerer eksamensoppgaver, så er det ganske alvorlig. **Student**

«Tja, her er det tydeligvis ulike tolkninger av kjørereglene.

Min erfaring som student er at professoren i praksis har rett: karakterer er relative. Både normalfordelig og Gauss-kurver spiller en betydelig rolle i prosessen. På den annen side: det å klage på karaktersetting i dette systemet har erfaringsmessig liten hensikt. Slik praksis har vært opp til nå, blir det nærmest «umusikalsk» for sensor II å «korrigere» sensor I. Klageren får heller intet innsyn i evt. habilitetsproblematikk (kanskje sensor II har vært vit. ass/stipendiat hos sensor I). Det er klart man løper en risiko for at karakteren kan nedjusteres hos sensor II. Det burde ikke overraske noen. Samtidig ser det jo litt mindre korrupt ut dersom sensor II ikke kjenner sensor I, og foretar en selvstendig, «uhildet» vurdering av kandidaten. **Skeptisk**

Hentet fra debatten til nyhetssaken «Blind klagesensur – fra C til F»

«Samtidig ser det jo litt mindre korrupt ut dersom sensor II ikke kjenner sensor I»

Skeptisk

TWITTER studentnyheter på 140 tegn

@t0lie Landets største høgskole #hioa søker ny visjonær rektor. Se mer hva de ønsker seg i utlysningen.

13. jan

Selvstendighet, fleksibilitet, kreativitet, etc.

@TuridK Møkk lei klikkjakten i mediene. Skjønner ikke at journalister med respekt for seg selv er med på dette.

18. jan

Høyrepolitiker raser mot markedskreftene

@UiBrector_Olsen Meir sosial undervisning får flere til å fullføre, skriver @uniforum og viser til ny bok fra @haas1 om frafall.

17. jan

Trivsel påvirker visst frafallet

@amandaschei Denne gangen lærte jeg faktisk noe av å skrive eksamen. Fordi jeg ba om begrunnelse for første gang. Anbefales, uansett karakter!

14. jan

En åpenbaring

@jrandersen1 Har blitt en post i dagens rebusløp for de internasjonale studentene. FÅR KLEM FRA ALLE! Koselig altså!

14.jan

Nam!

@MarjaAndreassen På UiO skal man stramme inn karaktergivingen på masternivå. På BI har 85% av masteroppgavene fått A eller B de siste åtte årene...

14. jan

BI er full av übersmarte broilere

@MyrlieBjorn Fantastisk gøy å være student på @HandelshoyskBI

13. jan

Tror jeg på!

Svart/hvitt om Muhammad-tegninger

Tegninger

Osamah Rajpoot, religionsviter

I forrige ukes Universitas oppfordret Ingrid Elise Gipling oss til å våge å være Charlie. Hun refererte da selvsagt til terroraksjonen mot det franske satiremagasinet Charlie Hebdo hvor 12 av avisens medarbeidere ble drept. Hennes reaksjon på dette angrepet på ytringsfriheten er preget av en aksjonistisk motivasjon, noe som innebærer at vi alle bør «hele tiden konfrontere alt man kan stille spørsmål ved, åpent og uredt». Dette er ifølge Gipling hva det vil si å være Charlie.

Måten å gjøre dette på er å delta i oppfordringen om å tegne profeten Muhammad. Åpne og uredde må vi konfrontere terroristene som truer vårt samfunn, og dermed også vår frihet, vi må alle sammen være Charlie. Men er det virkelig så enkelt? Er dette nøkkelen til et sivilisert samfunn? Gipling synes å være preget av en svart/hvitt tilnærming, og noe som i beste fall kun vil forsterke polariseringen mellom muslimer og ikke-muslimer.

Ikke fordi de fleste muslimer eller islams lære oppfordrer til vold, tvert om. Den autoritative reaksjonen som de fleste muslimer følger, finner vi i profeten Muhammads eksempel. Da han ble utsatt for det som ble oppfattet som en særdeles grov blasfemisk fornærmelse av en av hans bys ledere, noe selv Koranen har referert til, så tilgav Profeten

«Å tegne eller håne Profeten vil såre hundrevis av millioner muslimer»

ham for dette. Koranen foreskriver heller ikke noen straff for blasfemi, men oppfordrer muslimer til å ta moralsk avstand; «... når dere hører Allahs tegn bli fornektet og bespottet, så skal dere ikke sitte sammen med dem (spotterne) før de hengir seg til en annen tale enn denne...» (4: 141).

Det problematiske med Giplings oppfordring til å tegne Profeten er at det er en malplassert strategi. Hun ønsker med denne oppfordringen å yte motstand mot terroristene, som i seg selv er en nobel tanke, men i virkeligheten så vil dette kun såre den overveldende majoritet av verdens muslimer. Det er vel ikke dette som er Giplings hensikt?

De som utførte denne terrorhandlingen i Paris var muslimske individer. Det er ikke slik at kampen mot terrorismen skal gå på bekostning av verdens muslimer, de er selv med i denne kampen, på lik linje med resten av verden. Å tegne eller håne Profeten vil såre hundrevis av millioner muslimer. Hvorfor skal profeten Muhammad, som ikke har noe med disse terroristene å gjøre, bli misbrukt i en kamp mot terrorister, en kamp som muslimer selv deltar i ved å klart erklære at terrorister ikke har noen religion.

UNIVERSITAS NR. 1, 2015

Godt, nytt studieår!

Politikk

Sivert Bjørnstad (Frp)
Kristin Vinje (H),
stortingsrepresentanter

I høstens budsjettdebatt harselerte Trond Giske med at Torbjørn Røe Isaksen ble invitert på kakefest av studentene. Det kan Giske gjerne harselere over, men faktum er at Norsk studentorganisasjon (NSO) ville markere viktige politiske vedtak til beste for studentene.

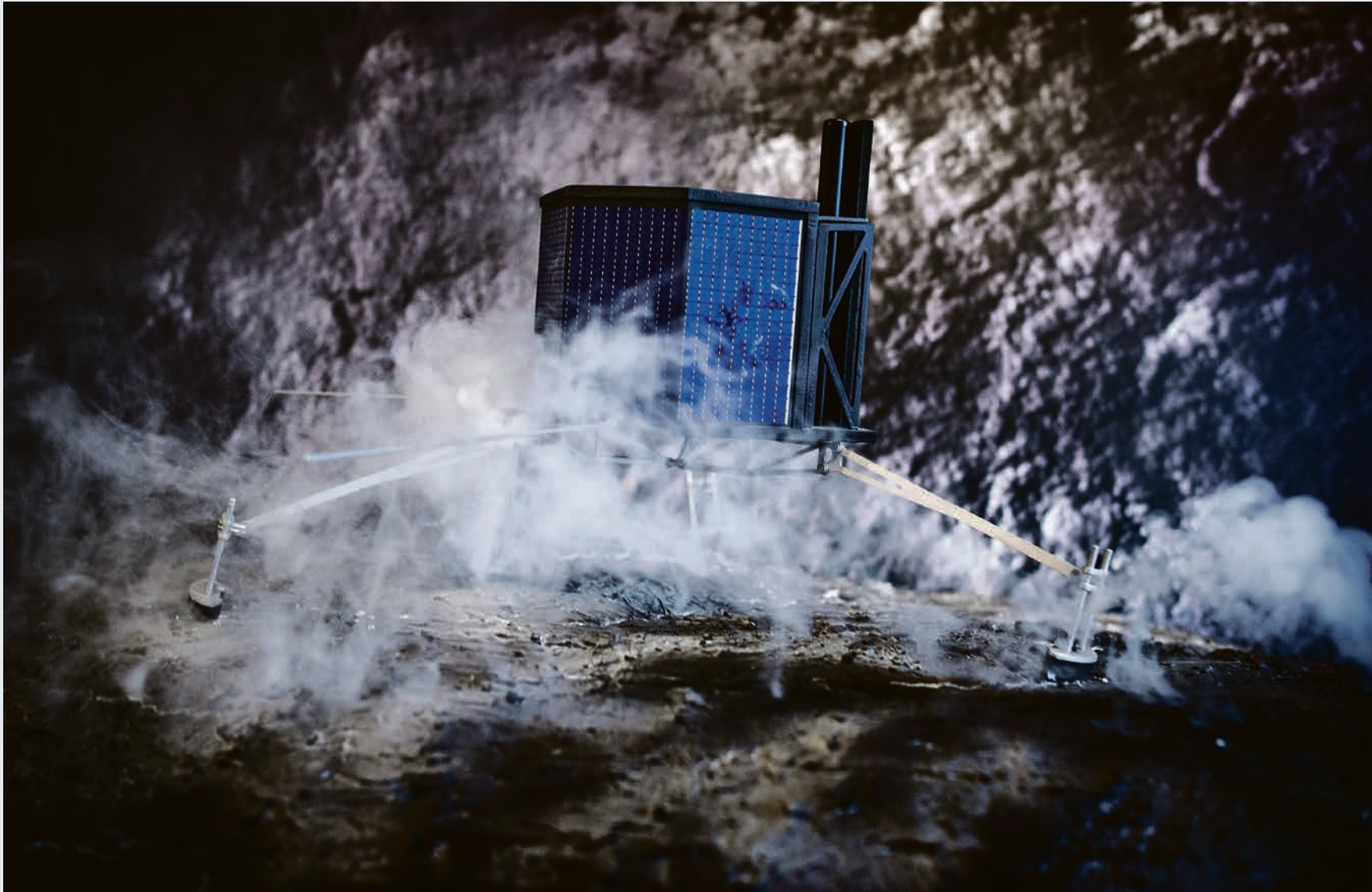
Det er god grunn for studentene til å være optimistiske. Siden Torbjørn Røe Isaksen overtok som kunnskapsminister i 2013 har studiestøtten økt i begge budsjettene utover forventet prisvekst. Takten i studentboligbyggingen er giret opp, og til neste år legges det opp til å bygge 2000 studentboliger – dobbelt så mange som det i snitt ble bygget årlig av den rødgrønne regjeringen. I tillegg har regjeringen lovfestet rett til utsatt eksamen i forbindelse med fødsel, slik at det blir lettere å kombinere studier med barnefødsler. Regjeringen har også fremmet forslag om å endre studentsamskipnadsloven, slik at studentene igjen får full medbestem-

melse i styringen av studentsamskipnadene – en rett de ble frarøvet under den rødgrønne regjeringen. I budsjettet for 2015 er det også lagt opp til studiestøtte for Freshman-året ved amerikanske universiteter, slik at det blir lettere for studenter å studere i USA. Både stipend og lån vil fremover bli valutajustert for norske studenter i utlandet slik at staten skal ta risikoen – ikke studentene. Det innføres også en mer rettferdig sykestipendordning, slik at det blir mulig å kombinere sykepenger fra folketrygden med sykestipend fra Lånekassen.

Alt dette vitner om en regjering som tar studentene på alvor. I budsjettforliket med Kristelig folkeparti og Venstre på Stortinget ble et offensivt budsjettforslag fra regjeringen ytterligere styrket. Forslaget om mulighet for å innføre skolepenger for studenter fra land utenfor EØS fikk ikke støtte, og dermed var et av studentenes viktigste ankepunkt mot budsjettforslaget reversert!

Det blir flere spennende diskusjoner i det nye året, der både regjeringens fremlagte Langtidsplan for høyere utdanning og forskning og en Stortingsmelding om struktur i høyere utdanning skal behandles i Stortinget. Vi ser frem til mange skarpe og utfordrende debatter med studentene, som jo er de som skal føre landet videre i fremtiden.

«Alt dette vitner om en regjering som tar studentene på alvor»

Ikkje sci-fi: Eksamen på PC er ikkje eit nytt månelandingsprosjekt. Det er den naturlege måten å gjennomføre eksamen på i 2015.

ILLUSTRASJONSFOTO: HANS DALANE-HVAL

Digital eksamen er ikkje lenger sci-fi

«Kvifor må vi ha eksamen på papir når det er fullt mogleg å ha eksamen på data?»

Eksamen

Runar Bjørkvik Mæland,
studie- og læringsmiljøansvarleg i
Studentparlamentet ved UiO

Vi har akkurat lagt bak oss 2014. Men då studentane på UiO i fjor skulle vise kva dei hadde lært i faget sitt, måtte vi sitje i ein stor hall og skrive eksamen med penn og papir, akkurat som foreldra våre gjorde. Sannsynlegvis kunne mange av eksamensoppgåvene òg ha vore gitt for femti år sidan.

Høgre utdanningsinstitusjonar burde vere spydspissar for utvikling og modernisering, men sanninga er at barnehagane mange stader er komne lenger inn i den digitale tidsalderen enn universiteta.

No har vi gått inn i 2015, og eg har håp om at dette skal bli året for eit taktskifte for fornying og digitalisering av eksamen. Det er fleire grunnar til at digital eksamen er ein god idé:

- **Relevans:** Dagens studentar brukte PC på skulen, bruker PC i studiekvardagen og kjem til å bruke PC på jobben. Når vi skal bli vurdert må vi få bruke verktøy og arbeidsmåtar som er vante og relevante for oss.
- **Redigering:** Dei færraste av oss rekk å kladde og reinskrive alt vi har på hjartet under eksamen, eller

å skrive alt klart og korrekt på første forsøk. På data er det enklare å redigere teksten og skrive presise, forståelige svar.

- **Ressursar:** Å oppbevare og flytte rundt på eksamenspapir er tungvint og ineffektivt. Å digitalisere eksamen krev ressursar, men mykje blir spart inn når sensor kan lese eksamenssvar, setje karakter og gi grunngiving i eitt digitalt system.
- **Kvalitet:** Teknologisk innovasjon mogleggjer pedagogisk innovasjon. Med digital eksamen kan du få andre typar oppgåver som er meir motiverande og læringsfremmande, til dømes ved bruk av video, digitale ressursar og spelelement.

Som kjent: Nytt år, nye moglegheiter. UiO har sett i gang eit prosjekt for å få digitalisert eksamen, og sett av ressursar som kan bety vesentleg framdrift alt i år. Det største hinderet er innarbeida kulturar og tankemønster; mange av førelesarane er litt for godt vane med måten ting alltid er blitt gjort på, og fattar liten interesse for ny teknologi.

Så med mindre du er ein av dei heldige, få som alt får gjennomføre eksamen digitalt håper eg du spør førelesaren din: Kvifor ikkje? Kvifor må vi ha eksamen på papir når det er fullt mogleg å ha eksamen på data?

Studentane bør forvente at dei kan få digital eksamen i 2015. Det er ikkje lenger science fiction, det er rett og slett den naturlege måten å gjennomføre vurderingar. At studentane aktivt etterspør det kan også vere ei nødvendig drivkraft for endring.

Seksjonssjef - FoU

Kunnskapsstaben i Arbeids- og velferdsdirektoratet er i gang med å samle og styrke FoU-aktivitetene i NAV. Vi skal derfor bygge opp en FoU-seksjon som skal besitte høy forskningsstrategisk og metodisk kompetanse. Vi søker etter en seksjonssjef som skal lede og utvikle FoU-arbeidet i direktoratet.

Du må ha gode lederegenskaper og erfaring fra forskning eller forskningsadministrasjon.

Arbetssted: **Arbeids- og velferdsdirektoratet**

Ref.nr: **DIR-2015-03**

Søknadsfrist: **1. februar 2015**

Fullstendig utlysning: www.nav.no/navstillinger
eller ring: 800 33 166

NAV er Norges arbeids- og velferdsforvaltning med 19 000 medarbeidere. Vi leverer tjenester og stønader til 2,8 millioner mennesker. Gjennom vår innsats skal flere få mulighet til å være i arbeid, delta i samfunnet og være sikret inntekt. Vi ser etter deg med pågangsmot og engasjement, og som ønsker å gjøre en forskjell.

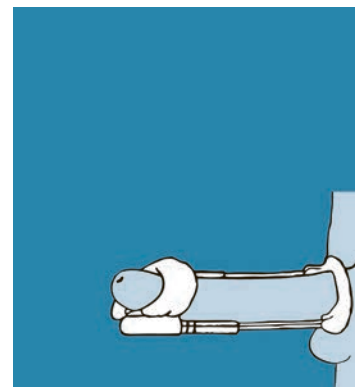
kulturredaktør: **Julie Kalager**
julika@universitas.no 926 29 873reportasjeredaktør: **Ingrid Gipling**
i.e.gipling@universitas.no 481 05 754

KULTUR

Gladlaks

ÅRETS GLADNOTIS: vil varme mange menn som søker nye lengder. Forskere har testet de ulike penisforlengerne markedet har å by på, og har funnet én som faktisk virker, melder forskning.no. I gjennomsnitt ble testgruppens penis forlenget med 1,7 cm i ikke-erigert tilstand. Den spanske forlengeren AndroPenis krever imidlertid innsats fra forbrukernes side. Testdeltagerne var

nemlig nødt til å ikle seg AndroPenis fire-fem timer hver eneste dag i seks måneder. Innretningen virker ved å strekke penis, slik at den gradvis blir lengre. De italienske forskerne har funnet ut at AndroPenis fungerer bedre enn kirurgi, og effekten av behandlingen ble målt seks måneder etter forsøket var avsluttet. De gode resultatene holdt seg, og testdeltagerne var fornøyde.

Ta diktet tilbake!

Diktanalyse

tekst Julie Kalager
foto Hans Dalane-Hval

Universitas ønsket i utgangspunktet å trykke intervjuet Ingrid Støren ga oss i forbindelse med diktet hun sendte til redaksjonen før jul. Som diktere flest, avskyr hun rampelyset, og har valgt å trekke seg. Universitas så seg derfor nødt til å foreta en diktanalyse for å komme til bunns i mysteriet.

Diktet *Ta hagen tilbake!* ble trolig skrevet i 2014 og det er grunn til å tro at inspirasjonskilden for diktet er å finne i poetens arbeidsbakgrunn. Støren har nemlig arbeidet mange år i Botanisk hage i Oslo, og bruker trolig poesien til å utøve maktkritikk mot hagens ledelse.

Åpningsverset i diktet sammenligner Botanisk hage med Ringnes Ekebergpryd. Skulpturparken har skapt stor debatt i

norsk presse, og har blant annet blitt omtalt som en «runkepark» grunnet Christian Ringnes forkjærlighet for nakne damer som ikke yter motstand. Poeten sparer med andre ord ikke på kruttet når hun antyder at runkeparken er forbildet til ledelsen av Botanisk hage. I samme vers trekkes også fornøylesparken Tusenfryd inn, og Støren mer enn antyder at hagen har bukket under for kommersielt press.

Diktets andre strofe lyder som følger: «Nå er det brød og sirkus som teller/nå er det besøkstallene det gjelder./Hvem bryr seg vel om Carl von Linné/planterikets mangfold, dét er passé.» Her kan leseren ane et marxistisk verdenssyn hos dikterjeget som konstaterer at kapitalen har tatt botanikkens plass. Men vi ser også en nostalgisk lengten etter tidligere tider der det autentiske stod i sentrum. Dette er i disharmoni med marxismen som ikke ønsker seg tilbake i tid, men fabulerer om et utopisk proletariats diktatur, der alle er

like. Diktsjangeren uttrykker ofte en slik ambivalens, og leseren som undres over denne motsetningen, må ikke fortvile.

Den tredje strofen harselerer med massens dårlige smak og hang til fiduskunst, en masseprodusert kunst, ofte uten signatur. Varehuset IKEA selger store mengder fiduskunst som forpester veggene over det ganske land.

Når vi entrer diktets fjerde strofe, blir patosen skrudd opp et par hakk. Ledelsen i Botanisk hage blir av poeten fremstilt som karrierejagende gribber. Diktets jeg fyrer av i alle retninger og heller ikke publikum får gå fri: «Folk vet ikke at ærverdige trær/ble ofret for deres hang til vikingklær». Folkets hang til vikingklær kan tolkes som en kritikk av utstillinger som stjeler oppmerksomhet og finansiering fra hagens planter og trær.

Diktet avsluttes kraftfullt med: «Fordi dens ledere ikke forstår/at de høster som de sår!». Referansen til alle bøkernes mor, Bi-

belen, er svært virkningsfull. Ikke bare gir det dikterjeget en viss moralsk autoritet og uttrykker et løfte om hevn, men «man høster som man sår» harmonerer med det ellers så organiske diktet.

Tematisk favner *Ta hagen tilbake!* om så mangt. Ved å kritisere mannen i gatas smak (på rim!) uttrykker dikterjeget at hun identifiserer seg med høykultur, og viser en forakt mot massens dårlige smak. Ledelsen, som kanskje kan tolkes som den blå-blå regjeringen eller den nyliberale universitetsledelsen, forstår verken verdien av kultur eller natur. Det folkelige Tusenfryd og den vulgære Ekebergparken blir symboler på nordmenns manglende dannelse.

Ta hagen tilbake! er bygget opp av fire vers, hver med fire strofer og et klassisk AABBRimmønster. Det vites ikke om diktet er tonesatt, men det bør være tydelig for enhver litteraturviter at diktets rytme ville gjort seg ypperlig til musikk.

julika@universitas.no

Ukas dikt

Send inn ditt dikt til universitas@universitas.no

En HF-odyssé

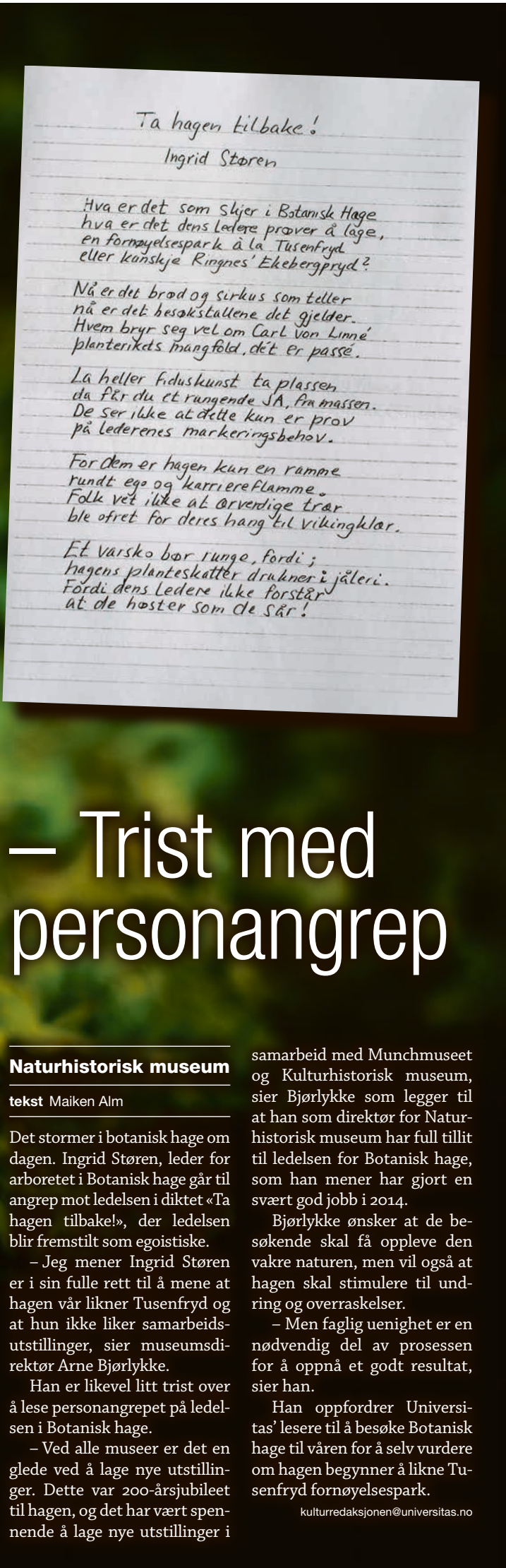
Sangmø, fortell oss om den mektige helt som flakket så vide, da han tilsist hadde styrtet i grus den største angst. I årevis hadde han sittet og lest, om de gamle helte, og gjort det i tide. Den rådsnare helt kunne oppgi på rams, alt

hva de før ham hadde tenkt, og nå med graden i boks, skulle samfunnet tjenes med iver og glede. Nå var da alle de andre som frelstes fra lediggangen den bratte, hjemme i ro og berget forlengst fra eksamen og fra jobbnød.

De stolte BI-anere, hvis gründerhjerter for bunnlinjen blødde, fant veien til åpne armer, men den viseste helt, han hvis kunnskap fra HF-land kom, til navernes land måtte fare. O, store Minister, du sangmø den søte, hvor han ba for sin lykke den arme, men lykken sendte ham ut på den årlange

flukt, mellom ø på ø på arbeidets hav. Den lykke han følte da kunnskapen kom, lå nå på havgapets bunn. For ute i verden, endelig ute fra kunnskaps saler, ventet kun armod og nød, for den viseste helt var for evig dømt, som arbeidsløs litteraturviter å fare.

av: Petter Fløttum

– Trist med personangrep

Naturhistorisk museum
tekst Maiken Alm

Det stormer i botanisk hage om dagen. Ingrid Støren, leder for arboretet i Botanisk hage går til angrep mot ledelsen i diktet «Ta hagen tilbake!», der ledelsen blir fremstilt som egoistiske. – Jeg mener Ingrid Støren er i sin fulle rett til å mene at hagen vår likner Tusenfryd og at hun ikke liker samarbeidsutstillinger, sier museumsdirektør Arne Bjørlykke. Han er likevel litt trist over å lese personangrepet på ledelsen i Botanisk hage. – Ved alle museer er det en glede ved å lage nye utstillinger. Dette var 200-årsjubileet til hagen, og det har vært spennende å lage nye utstillinger i

samarbeid med Munchmuseet og Kulturhistorisk museum, sier Bjørlykke som legger til at han som direktør for Naturhistorisk museum har full tillit til ledelsen for Botanisk hage, som han mener har gjort en svært god jobb i 2014. Bjørlykke ønsker at de besøkende skal få oppleve den vakre naturen, men vil også at hagen skal stimulere til undring og overraskelser. – Men faglig uenighet er en nødvendig del av prosessen for å oppnå et godt resultat, sier han. Han oppfordrer Universitas' lesere til å besøke Botanisk hage til våren for å selv vurdere om hagen begynner å likne Tusenfryd fornøydspark.

kulturredaksjonen@universitas.no

MIN STUDIETID

Tekst: Benedicte Tobiassen
Foto: Hans Dalane-Hval

HVEM:	Knut Arild Hareide
STUDERTE:	Økonomi ved Norges Handelshøyskole og sosiologi grunnfag ved Universitetet i Bergen
NÅR:	1992–1997, 1994–1995
AKTUELL MED:	Leder for Kristelig Folkeparti

Snakker ut om harde boller

– **Som studentleder** på Norges Handelshøyskole solgte jeg øl for 12 millioner kroner. Jeg har en mørk fortid, skjønner dere. En travel Knut Arild Hareide forteller om tiden som engasjert student på 90-tallet i Bergen. Til tross for dårlig tid, lirer han av seg historie etter historie med iver og innlevelse. Å snakke om studietida vekker mange gode minner. – Vi hadde faste plasser på lesesalen, selv om det var forbudt. Navnelappene vi hang opp ble fjernet hver eneste ferie, men vi sneik oss inn og hang dem opp på nytt, forteller partilederen. **En av Hareides** første eksamener på Handelshøyskolen var i bedriftsøkonomi. I over tjue år hadde eksamen bestått av tre oppgaver. Dette året var det fire. – Jeg ble litt stressa da klassekamerater spurte hva jeg hadde svart på den fjerde oppgaven. «Nummer fire?!» Det hadde jeg ikke fått med meg. Heldigvis endte det med at jeg fikk bedre karakter enn mange av de som hadde fått med

seg alle, forteller han spøkefullt. Da han kom hjem med femmere og seksere første året på studiet, var moren meget fornøyd med sønnens innsats. – Men hun ble veldig skeptisk da jeg plutselig kom hjem med en syver, for da forsto hun at karaktersystemer ikke gikk fra 1 til 6, men fra 1 til 9. – Var du en «flink pike»? – Ja, det var jeg nok. Jeg var veldig pliktoppfyllende, og ble sjokkert over kompiser som reiste til Alpene for å stå på ski i to uker midt i semesteret. Jeg gjorde stort sett som jeg ble bedt om. Samtidig hadde jeg mye frihet, så det var aldri en slitsom tid. **En viktig ting** Hareide sitter igjen med fra studietiden, er nødvendigheten av å la gjærbakst etterheve. – Da jeg og noen kompiser leide hybel hos noen eldre damer, pleide vi å invitere på hjemmebakst en gang i halvåret. Det første året glemte vi å etterheve bollene, og de ble helt harde.

Den ene av damene var svært høflig, og sa at bollene var så gode at hun gjerne ville få med noen hjem. – Jeg har lært av mine feil. **I løpet av studietiden** hadde Hareide flere verv. Han var medlem av arbeidsutvalget til Norsk Studentunion og ledet studentforeningen på handelshøyskolen, samtidig som han var kommunerepresentant hjemme i Bømlo. – Jeg har alltid vært veldig engasjert, og så er jeg glad i folk, sier han om sine prestasjoner. Med så mange jern i ilden er det ikke rart at Jon Lilletun valgte den blide sørvestlendingen som politisk rådgiver under Bondeviks første regjering. – Ved valget i 2009 var jeg mye inn og ut av Stortinget, akkurat som Brann var inn og ut av eliteserien i fjor høst. Jeg hadde bare litt mer flaks enn dem, og havnet akkurat innenfor når opptellingen var klar.

benedicte.tobiassen@universitas.no

Moderne overvåk

I antikken overvåket man fiender. I dag overvåker vi alle.

Essay

tekst Julie Kalager

De siste ukene har Aftenpostens oppslag om overvåkning skapt stor oppmerksomhet i norske medier. Alle som beveger seg i nærheten av sentrale bygg i Oslo kan få sin mobilaktivitet overvåket av falske basestasjoner og ingen vet hvem som kontrollerer stasjonene. Dette slår meg idet 19-trikken ruller forbi statsministerboligen på vei hjem fra Blindern. Det er altså ikke bare mine egne, frivillig oppgitte spor jeg legger igjen med smarttelefonen min via Facebook og tallspillet som samles inn og overvåkes. Det sitter noen der ute, kanskje russere eller kinesere og lytter til det ikke bare Erna, men også jeg har å si.

Fremsynt TV

Jeg tenker et øyeblikk på en episode fra første sesong av *The West Wing* – den handler i det store og det hele om intrigene rundt nominasjonen av en ny høyesterettsdommer – og det Rob Lowe karakter sier allerede da, i 1999, lyder i etterpåklokskapens navn mer som en anklage mot oss alle enn som en spådom: «It's about the next 20 years. In the '20s and '30s it was the role of government. '50s and '60s it was civil rights. The next two decades are going to be privacy. I'm talking about the Internet. I'm talking about cell phones. I'm talking about health records and who's gay and who's not. And moreover, in a country born on the will to be free, what could be more fundamental than this?». Lowe snakker riktignok om USA, og lenge var spørsmå-

let om overvåkning mer akutt der enn her hjemme. Nå er vi likevel innhentet av den samme problematikken.

Spionasje i gamle dager

De falske basestasjonene som benyttes for overvåkning i dag er moderne og kan gi inntrykk av at det er nyere teknologi som muliggjør observasjoner av denne typen. Men overvåkning er ikke noe nytt fenomen.

Overvåkning kan nemlig spores helt tilbake til år 1200 før vår tid. Terry Crowdy forteller om den hettittiske kong Muwatallis som kriget mot egypterne i boken *The Enemy Within: A History of Espionage*. Kong Muwatallis sendte to spioner inn i den egyptiske leiren som utga seg for å være desertører. Målet var å overbevise faraoen Ramses om at hettittene ikke utgjorde noen fare. I virkeligheten planla hettittene et bakholdsangrep som ville blitt fatalt for egypterne. Faraoen trodde på de hettittiske spionene og lot dem få innpass i leiren der de spredte feilinformasjon. Heldigvis for egypterne fattet faraoens offiserer mistanke da enda to hettitter utga seg for å være desertører.

Bibelsk overvåkning

Også i Bibelen finner vi eksempler på overvåkning. I fjerde Mosebok sender Moses spioner til Kaanan. Han ville finne ut hvor sterkt militært forsvar de kunne vente seg fra befolkningen da de inntok landet. Spionenes oppdrag innebar også å finne ut hva befolkningen levde av og hvordan byene var strukturert slik at israelittene kunne få informasjon om hva de skulle leve av i sitt nye land.

Overvåkning er altså nærmest like gammelt som sivilisasjonen selv. Tradisjonelt har overvåkning vært en metode nasjonalstater har brukt for å finne ut hvor sterke deres fiender er eller for å spre feilinformasjon, slik disse eksemplene viser. Informasjon har alltid vært verdifullt, men det har skjedd store endringer fra da Kong Muwatallis og Moses sendte sine spioner ut på oppdrag.

Alle kan overvåke

Med kommersialiseringen av avansert overvåkningsutstyr har overvåkning i dag blitt noe de fleste kan ta seg råd til. Kong Muwatallis kunne overvåket egypternes bevegelser ved hjelp av droner for å perfektionere bakholdsangrepet og Moses

«I dag lever de fleste av oss i Foucaults Panoptikon til enhver tid fordi vi i teorien kan overvåkes døgnet rundt»

kunne brukt samme metode i Kaanan. Teknologien brukes også på denne måten i dag, men mesteparten av overvåkningen er rimelig triviell.

Et eksempel er Facebook som samler inn statusoppdateringer om ferien din for å lage personlig reklame.

– En enda større del av overvåkningen skjer ved datasystemers standardiserte innstillinger, forteller universitetslektor ved Institutt for informatikk, Gisle Hannmyr. – Alt fra internettsøk til hvor ofte du benytter adgangskortet ditt ved UiO lagres.

«Her finnes det ikke en intensjon om å overvåke, men menneskelige feil fører til at store mengder data samles inn.» Det var forklaringen til Universitetet i Oslo (UiO) da mye informasjon ble lagret ulovlig ved overvåking av studenters og ansattes adgangskort i 2014.

... og alle overvåkes

Mens det tidligere var ekstraordinært å bli overvåket som privatperson, er det i dag en selvfølge. I etterkant av 22. juli ønsket over 70 prosent av befolkningen at myndighetene kunne overvåke innbyggerne i større grad for å bekjempe kriminalitet, viser en undersøkelse fra Institutt for samfunnsforskning.

Professor i statsvitenskap Bernt Hagtvat er sterkt skeptisk til overvåkningen.

– Snowdens avsløringer har ikke seget inn i nordmenns bevissthet, sier Hagtvat.

Tidligere ble ikke hvem som helst overvåket, slik som i dag. Motivet for overvåkningen har altså endret seg. Hannemyr påpeker at mange tekniske maskiner og apparater fungerer som datamaskiner som lagrer og sender informasjon uten at vi tenker over det. Intensjonen er som regel at leverandøren på den måten kan overvåke maskinen og rapportere feil eller mangler.

Uskyldig registrering?

Til tross for at informasjonen som lagres om privatpersoner virker ufarlig, kan dette ha negative konsekvenser. Først og fremst kan sensitiv informasjon havne på avveie og stater kan begå overgrep mot sine borgere.

Å godta at tilsynelatende harmløs informasjon lagres kan også føre til en sløvhets som bidrar til at grensene for hva vi tolererer endrer seg og at stadig mer dyptgående overvåkning utføres. Mange vil påstå at vi allerede er for sløve og tillater for mye på bekostning av privatlivet. For den enkelte kan følelsen av alltid å bli sett være tyngende.

Fanget i Panoptikon

Frykten for at man blir sett til enhver tid gir assosiasjoner til Michel Foucaults syn på fengselet Panoptikon (se faktaboks). De innsatte i fengselet visste at de potensielt kunne observeres hele døgnet, men de kunne ikke se om det satt noen i kontrollrommet. Det førte til at de begynte å overvåke seg selv og styre sin oppførsel i den tro om at det kanskje var noen som over-

Panoptikon

Panoptikon er Jeremy Bentham's fengselsoppfinnelse. Bygningen er rund med et kontrolltårn i midten som har utsikt til alle fengselscellene på en gang. Fangene kan ikke se om de blir overvåket. Det skaper, ifølge Bentham, «en følelse av en usynlig allvitende»

Kilde: Wikipedia.

våket dem. Foucault påpeker at alle institusjoner, fra sykehus til skoler, fungerer på denne måten. I dag lever de fleste av oss i Foucaults Panoptikon til enhver tid fordi vi i teorien kan overvåkes døgnet rundt.

Mens den gammeldagse overvåkingen hadde klare motiver og hvermannsen gikk fri fra å bli sett, har vi nå beveget oss inn i en uhyre kompleks tid der voldsomme mengder av tilsynelatende ubrukkelig informasjon lagres. Ofte vet vi verken at vi overvåkes eller hvorfor vi overvåkes. Samtidig er skillet mellom det private og det offentlige i ferd med å oppløses idet vi alle blir offentlige personer som kan observeres kontinuerlig. De neste 20 årene som Rob Lowe snakket om i 1999 er snart over, og vi har langt på vei tapt kampen om privatlivet.

Overvåkning

I Norge er det Politiets sikkerhetstjeneste (PST) som utfører den lovlige overvåkningen med hensikt om å beskytte borgerne og avdekke kriminalitet. Personer med tilknytning til politiske ytterfløyer eller ekstreme, religiøse grupperinger er blant eksemplene på hvem PST overvåker. Størsteparten av overvåkningen skjer imidlertid ved at enorme mengder digitale data gjennomgår omfattende analyse, såkalt Big Data. Dataene samles opp ved hva vi ser på YouTube, hva vi twitrer, hva vi skriver på Facebook og lignende. Informasjonen kan for eksempel brukes til å avdekke trender i samfunnet, og skal være anonymisert. Det er likevel en risiko involvert i henhold til personvern. Både myndighetene og kommersielle selskaper har stor nytte av Big Data.

Kilde: Datatilsynet.

knining rammer alle

anmelderredaktør: **Benedicte Tobiassen**
benedicte.tobiassen@universitas.no 997 74 772

ANMELDELSER

Lytt til Oslos studentradio på FM 99.3 eller radionova.no

Mandag
06.00: Democracy Now!
07.00: Frokost
09.00: Novarkivet
10.00: Das Kapital
11.00: Novamusikk
12.00: A-lista
13.00: Novamusikk
14.00: Bra Trommis
15.00: Sort Kanal
16.00: Lillesalen konsertserie
17.00: Overkill
18.00: Rolige Vibber
19.00: Électronique
20.00: Fri Form Radio

Tirsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Vitenselskapet
11.00: Grenseløst
12.00: Teknova
13.00: Novamusikk
14.00: Dag for dag

Onsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Tekstbehandlingsprogrammet

Torsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Nova Noir
11.00: Det Fiktive Selskab
12.00: Ærlig talt

Freitag
06.00: Democracy Now!
07.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Opplysningen 99.3
11.00: Nyhetsfredag
12.00: Radiotjenesten
13.00: Skallebank
14.00: Novamusikk
15.00: Nova Nedstrippa
16.00: Goodshit
17.00: Nova Amor
18.00: Dub Dubhead
19.00: XO Hiphop

Lørdag
01.00: Novanatt
02.00: Best of Frokost
03.00: Novamusikk
04.00: Reserverbenken
05.00: Lillesalen konsertserie
06.00: Pils og plater

Søndag
01.00: Novanatt
02.00: Tanketog
03.00: Dokunova
04.00: Klagenemnda
05.00: Du skulle ha vært der
06.00: Sorgenfri
07.00: Snakker ikke norsk
08.00: Novamusikk

Film:

Utrolig ordinær

Staying Alive er Charlotte Bloms første langfilm, og med flere premierte kortfilmer bak seg har det vært knyttet høye forventninger til *Staying Alive*. De innfris ikke.

I denne komedien møter vi Marianne, (Agnes Kittelsen), som oppdager at mannen og faren til hennes to barn, Håkon, (Anders Baasmo Christensen), har vært utro. Hun er forberedt på å tilgi ham, men hele hennes verden raser sammen når han i stedet vil ha en pause fra ekteskapet. Gjennom resten av filmen forsøker hun å stable livet på beina igjen, med hjelp fra bestevenninnen Kristin, spilt av Linn Skåber.

Kittelsen gjør en god jobb i rollen som Marianne. Hun fremstår nyansert uten at det går på bekostning av humor. Baasmo Christensen er også god som Håkon, det er bare synd at han og alle de andre mannlige rollene i denne filmen er fjols. Selv om det starter bra, med at Håkon bryter ut i gråt, ender han likevel opp som en éndimensjonal karakter. Etter 20 minutter er han redusert til en konfliktsky, ansvarsfraskrivende kjip type, og filmen kan ikke lenger sies å være en lek med kjønnsrollene. Også de

Staying Alive

Av: **Charlotte Blom**

Med: **Agnes Kittelsen, Anders Baasmo Christensen, Linn Skåber, Nils Jørgen Kaalstad, Allis Vedal Strømberg, Mattis Seeberg-Lund, Anne Marie Ottersen, Tor Erik Gunstrøm, Heidi Toini, Stein Torleif Bjella**

andre mannlige karakterene, Mariannes far og kjæresten til Kristin, fremstår som intetsigende og kujonaktige. Filmen hadde ikke tatt skade av mer nyanserte mannlige karakterer. Tre varianter av tafatt taper holder ikke. Man kan ha sterke kvinneskikkelser uten å måtte redusere mennene til null.

Til tross for éndimensjonale mannsroller, fremstår filmen rimelig troverdig: både skilsmissen og Mariannes utvikling er plausibel. Den inneholder smått overraskende og sjarmerende episoder, som når Marianne støvsuger skyene av himmelen for barna sine. Selv om *Staying Alive* starter bra, er det ikke nok. Når in-

Ikke helt på topp: Agnes Kittelsen gjør en god jobb i rollen som Marianne (til høyre), men det hjelper ikke. Charlotte Blom har ikke funnet formen, mener vår anmelder.

genting skiller filmen fra rekken av andre lignende komedier, så hjelper det ikke at den er søt, vimsete og har noen morsomme replikker. Dette er en anonym film som kommer til å gå i glemmeboken ganske kjapt.

Om sin første langfilm har Blom sagt at

hun ønsket «å lage en film som er som en velkomponert popmelodi. En sang som er fengende, inderlig, lett og unik, som en ABBA-sang». Komedien er en vanskelig sjanger. *Staying Alive* er lett, til tider fengende og til tider inderlig, men ikke unik.

Mari Mjaaland

mari.mjaaland@universitas.no

Teater:

Melankolsk knokkeltygging

Vi tygger på tidens knokler er Nationaltheatrets bidrag til prosjektet «TERRORisms». I den forbindelse ble det protestert mot at det samarbeides med Habimateateret som holder til på omstridt israelsk territorium. Det la likevel ingen demper på stemningen da

forestillingen først var i gang. Stykket, som beskrives av Nationaltheatret som «Fire personer, fire gitarer, gjørme og melankoli», var rett og slett for bra til det.

De fire karakterene på scenen har vært på

seminar i 40 dager, hvor de har diskutert temaer som «Fra min jord til mitt bord» og «Tog og kjønn». Dette fører til at det stilles spørsmål om nåtidens selvrealiseringsbehov og trangen til å fylle all fritid med mening. Var ikke alt bedre før? Dette undersøkes gjennom surrealistiske bruddstykker av menneskets historie. Med drømmende sang og melankolske monologer og dialoger, søkes det etter urmennesket og det ukompliserte, men tilstrekkelige liv.

I andre akt kaster skuespillerne klærne og bader hverandre i gjørme. Når de så veksler på å levere inderlige betraktninger om de store spørsmålene og å hoppe rundt på scenen i Adams drakt, balanserer stykket på en knivsegg. Men det balanserer godt, og det som kunne tippet over absurditetens grenser, lykkes i stedet i å skildre det naturlige mennesket strippet for all eksess. Splitter nakne, og sårbare, mestrer skuespillerne kunsten å få publikum til å le og å tenke. Man kjenner på smerten

Vi tygger på tidens knokler

Scene: **Nationaltheatret, Amfiscenen**

Regi: **Jonas Corell Petersen**

Med: **Ole Johan Skjelbred, Olav Waastad, Espen Alknes og Sigurd Myhre**

Tid: **15. januar – 21.mars**

deres, både når de snakker direkte til publikum og til hverandre. Musikkprestasjonene er også så gode at gitarerne gjerne kunne vært mer brukt.

Å holde på publikums interesse i nesten tre timer er et ambisiøst prosjekt. Corell Petersens manus er heldigvis såpass snedig og morsomt, at det sjelden føles for langt. Når det hele kulminerer i at ismannen Ötzi, to ebola-sykepleiere og en naken, gjørmedekket mann, synger at «Det kommer en dag når alt blir godt», er dessuten all tidsbruk rettferdiggjort.

Paal Wanvik Hole

anmeldelser@universitas.no

Carbonara

Hva: **Kjapp og billig middag**

Fredrik Scholze, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Carbonara

Kok opp litt pasta, stek opp finhakket bacon, ha det i en panne med olivenolje, hvitløk og chili. Bland det hele sammen med et par egg og revet parmesan og vips har du en ekte, italiensk pasta carbonara. En heftig såvel som studentvennlig middag til godt under femtilappen dersom du har litt parmesan liggende og kjøper

de billige alternativene i butikken. Gjør deg selv en tjeneste og styr unna den fløtebefengte, dypfryste massen med erter og som vi nordmenn har lurt oss selv til å like i alt for mange år. Ikke bare er denne varianten sunnere, men sågar billigere og så til de grader mye diggere. Buon appetito!

Yoga

Hvor: **I svette lokaler**

Hanna Skotheim, journalist i Universitas.

Ukas advarsel

Puste kan du gjøre hjemme

Yoga. Egentlig ment for å berolige i en stressende hverdag, men opplevelsen er dessverre en helt annen. Vi befinner oss i et trangt, noe klaustrofobisk lokale med svette kropper og tær som treffer deg i ansiktet mens du står på alle fire. Øvelsene du utsettes for gjør bare vondt. Og pusten, yogaens egentlige hemmelighet, er glemt når

du må strekke ut beinet i uvante, ubehagelige posisjoner. Når du kommer ut av lokalet er du alt annet enn rolig. Litt irritert fordi du ikke strakk til, klam på grunn av for mange yoga-entusiaster og pinlig berørt av instruktørens rolige, noe erotiske stemme. Neste gang du skal roe ned bør du heller puste litt ut hjemme på sofaen.

Plater:

Labert jammer

Med bassbalalaika, trompet og trekkspill har Katzenjammer jøglet seg inn i de nordeuropeiske hjerter i et tiår med sin karakteristiske balkanpop. Med deres siste plate *Rockland*, har den fargerike kvartetten valgt å bevege seg et godt stykke vekk fra sine østlige røtter. Med den anerkjente australske produsenten Viktor van Vogt bak spakene, og en rekke konserter i statene bak seg, er det kanskje ikke så rart at Katzenjammer har latt seg inspirere av eksotiske trakter. Spørsmålet er bare om den multikulturelle miksturen ender opp som smakfull. Svaret er tja.

Platas to første spor er et par relativt typiske westernlåter med steelgitar, bottleneck og resten av pakka som nokså troverdig spikrer stilen. Det er tidvis trøkk, og låtene er fengende nok, men de tilfører ikke noe nytt. Etter å ha beveget seg rundt på verdenskartet gjennom en rekke stilarter, later det samme inntrykket til å være gjennomgående. Om det så er Honolulu-pop à la Jason Mraz, som «My own tune», eller streit rock som «Flash in the dark», virker

Rockland

Av: **Katzenjammer**

Plateselskap: **Propeller Recordings**

flere av sangene mer som en standardmal ut ifra sjangeren de representerer. Når ikke dette sammensuriet av ulike uttrykk fremkommer logisk, blir *Rockland* på mange måter bare et blast spøkelse av sitt eget potensial – den skriker etter en forløsende rød tråd.

Flere av låtene på *Rockland* kommer til å få sin fartstid på norsk radio, og vil helt sikkert runge utover små og store parker i det ganske land på sommerstid. Plata er gjenomført og det er ingenting å si på allsidigheten, hverken hva mangfold av instrumenter eller lydbilde angår. Enkelte låter gir fra seg et pust av gammel storhet, og isolert sett vil disse kunne tilfredstille lytterens forventninger. Helhetsbildet blir bare litt pussig, og det kan virke som om noe av den villskapen som definerte Katzenjammer har forsvunnet i prosessen.

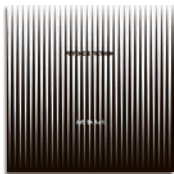
Fredrik Scholze
anmeldelser@universitas.no

Flere kokker, mer søl

Aleksander Johansens

lampsyence-fiction har blitt til Psyence Fiction, og det tidligere énnmannsbandet har blitt utvidet med medlemmer fra blant annet Jaga Jazzist. Lydbildet som skapes på *Spy vs. Spy* er fint, men det virker ikke som om låtmaterialet er godt nok til å gjøre plata til en minneverdig debut. Den eneste låten som virkelig står fram som en god poplåt, er tittelkuttet «Spy vs Spy». I tillegg er det enkelte ålreite låter, men de står ikke støtt nok for seg selv, og sammen klarer de heller ikke å løfte helheten i skiva over det middelmådige. Resultatet er at plata ikke fester seg, selv ikke etter flere gjennomlyttinger.

Det er lett å tenke på navn som Sigur Rós og The National når Psyence Fiction strømmer ut av høyttalerne. I tillegg minner koringen på «Jor El» om mange av Team Mes låter. Det er høyfrekvent, melodløst og tidvis masete. Psyence Fiction går

Spy vs Spy

Av: **Psyence Fiction**

Plateselskap: **Tender**

for et slags indieuttrykk, men det egner seg som regel vesentlig bedre på scenen enn på Spotify.

Spy vs. Spy har imidlertid blitt ganske annerledes enn de to foregående EP-ene fra Johansen. Det er kanskje her noe av problemet ligger: Av åtte låter er det bare et par som bør få plass i spillelisten din. Kanskje hadde en EP vært nok, for et helt album er dessverre litt vel overambisiøst for Psyence Fiction i denne omgang. Låtene er godt arrangert, men per nå holder verken tekstene eller melodiene mål. Men det er ikke til å komme unna at Johansen & co har potensial, og de er utvilsomt en gjeng å følge med på i tida som kommer.

Petter Brønstad
anmeldelser@universitas.no

Bok:

Gummistrikkfilosofi

Med et forord av skiskytter Ole Einar Bjørndalen, som har fulgt Øyvind Hammer og hans filosofi i store deler av sin karriere, er motivasjonen på topp når en tar fatt på *Hammerkoden*. Boken, som er et resultat av forfatterens 20 års erfaring som motivator og livsstilscoach, presenterer et par «enkle» grep som skal hjelpe deg med å takle alt fra et negativt tankesett og tidsklemma, til å komme deg gjennom et maraton.

Vi har hørt det før; kutt tidstyver, prioriter riktig. Essensen i *Hammerkoden* minner skremmende mye om grunntankene i såkalt «mindfulness», det å kunne være bevisst og tilstede i nuet. Kjernen i Hammers filosofi går ut på at man skal ha en gummistrikk rundt håndledet og dra i den hver gang man kjenner sinnet

koke. Hammer mener det skal hjelpe deg å endre fokus – og dermed også tankene dine.

Om det er mulig å spise en elefant?

Ja og nei, mener Hammer. Du vil ikke klare å spise en hel elefant i ett måltid, men dersom du fryser ned de ulike delene, og spiser litt og litt, vil du etter en stund klare å fortære hele elefanten. Til tross for at metaforen er alt annet enn ukjent i det enorme vellet av selvhjelpstriks, klarer Hammer å presentere det på en ny, enkel måte.

Med sitt i overkant enkle og joviale språk, snaue 170 sider og halvannen i linjeavstand, er *Hammerkoden* svært lettlest. Poengene lider ikke under å bli presentert

Hammerkoden

Av: **Øyvind Hammer**

Forlag: **Schibsted**

i et kort, konkret, og folkelig format. Selv om boka trolig ikke vil stå igjen som en bauta i sin sjanger, introduserer den noen konkrete og brukervennlige verktøy som kan være realistiske å få til i en stressende hverdag. Hvis du først skal havne på selvhjelpskjøret kan *Hammerkoden* være et helt greit sted å starte.

Nora Gaupseth
noraga@universitas.no

Kulturkalender

21 ons Humorfestival

Humorfestivalen Crap åppå Park fyller 5 år, og feirer med den største festivalen så langt, med festival fem dager til ende (20–24. januar). Målsettingen for festivalen har siden starten vært å fremme nye, spennende komikere fra inn- og utland, og å inspirere og utfordre både norske komikere og publikum. Det blomstrer for tiden på den norske humorscenen, med spennende nye talenter, nye festivaler og nye humorscener, så ta deg en tur!
Parkteateret, se nettside for program

Utstilling

Avgangsstudentene ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo inviterer til utstilling av sine diplomprosjekter. Utstillingen viser 46 prosjekter innen arkitektur, urbanisme, landskap og design. Se morgendagens premissleverandører innen arkitektur og design. Utstillingen er åpen for alle ut uka.
Maridalsveien 29, 09.00–15.30 (10.00–16.00)

24 lor Fotografi

Thorbjørn Rødland er aktuell med utstilling på Henie Onstad Kunstsenter. Utstillingen har fått navnet Sasquatch Century og inneholder godt over seksti fotografier, samt et videoverk fra 2005 med tittelen Blues for Bigfoot. Utstillingen åpner torsdag, men Universitas mener du heller bør ta turen lørdag. Da er det nemlig duket for samtale mellom kunstneren selv og kurator Milena Høgsberg (dialogen vil være på engelsk). Rødland har jobbet aktivt med fotografi siden 1990-tallet, og tolker vår visuelle samtid på en helt særegen måte.
Hennie Onstad Kunstsenter, 14.00

FOTO: AZ/FLICKR

27 tir Litteratur på Blå

Litteratur på Blå inviterer til samtale om Simone de Beauvoir. De Beauvoir er framfor alt kjent for sin filosofiske undersøkelse av kvinners underordnede stilling fra 1949, Det Annet Kjønn. Samtalen vil dreie seg om De Beauvoirs tankegods og innflytelse som eksistensialist, feminist og skjønnlitterær forfatter. Litteratur på Blås Hedda Lingaas Fossum leder samtalen og med seg har hun Tove Pettersen (Professor i filosofi ved UiO), Annlug Bjørnsnes (professor i fransk litteratur ved NTNU).
Brenneriveien 9c, 19.00

28 ons Debatt

Hvorfor er sorteringssamfunnet galt, egentlig? I Onsdagsdebattens første arrangement for vårsemesteret sier utilitarister det de ikke har lov til å si, og gir motbør til den allment rådende ideen om det urokkelige menneskeverdet i en filosofisk diskusjon om samfunn og etikk.
Chateau Neuf, 19.00

kulturredaksjonen@universitas.no

Ad notam

Universitas oppsummerer uka

Frykter kollaps i karaktermarkedet

Flere ledende eksperter har den siste tiden ropt varsko etter at inflasjonen i karaktersystemet i UH-sektoren har skutt i været. Flere frykter nå en total kollaps med mindre noe gjøres.

De fleste offentlige utdanningsinstitusjoner har tatt konsekvensen av dette, og skriver nå opp verdien på sine karakterer. Håpet er at karakterene etter hvert skal bli så mye verdt at studentene kan klare seg med færre enn de får i dag, slik at lærestedene kan bygge opp sine karakterreserver.

Med mindre utviklingen bremses kraftig, vil ikke lenger karakteren A strekke til. Da må vi vurdere å trykke opp nye karakterer med høyere verdi, forklarer direktør for Det internasjonale mastergradsfondet (IMF), Christine Legrande Gjerdset.

Men ikke alle er med på å heve verdien. Handelshøyskolen BI har ingen planer om å gripe inn i karaktermarkedet.

Karakterene regulerer seg best selv gjennom fri konkurranse. Helt siden Marx' tid har venstresiden ønsket å grafse til seg kontroll over karakterene, men det mest demokratiske er at de får seile sin egen sjø. Da overlever de karakterene som er sterke nok, mens

svakere karakterer som E etter hvert vil utgå. Det er en naturlig prosess, sier Adam Smith, kommunikasjonssjef ved BI.

Enkelte av de mindre lærestedene går sine egne veier for å motvirke karakterinflasjonen. Institutt for geofag ved UiO vurderer å innføre gullstandard på sine karakterer, mens Det teologiske menighetsfakultet diskuterer om de skal avskaffe karakterer helt, all den tid studentene uansett vil få sin lønn i himmelen. Norsk

Akademi for Naturmedisin vil forsøke å vanne ut karakterene enda litt mer i håp om slik å kunne styrke dem, mens Norsk Gestaltinstitutt mener karakterene selv er ansvarlige for sine verdier, og at de derfor må bevisstgjøres sine egne følelser slik at de selv kan ta kontrollen over utviklingen.

Høyeste humorrett

Høyesterett har nå godkjent Politiets praksis med å lytte gjennom avlyttingsopptak fra advokaters og journalisters telefoner for å avgjøre om de har lov til å lytte til dem. Ad notam vil med dette takke både Politiet og Høyesterett for at de gjør jobben vår for oss og leverer nyheter med form av ferdig satire, slik at vi kan bruke vår tid på bedre ting.

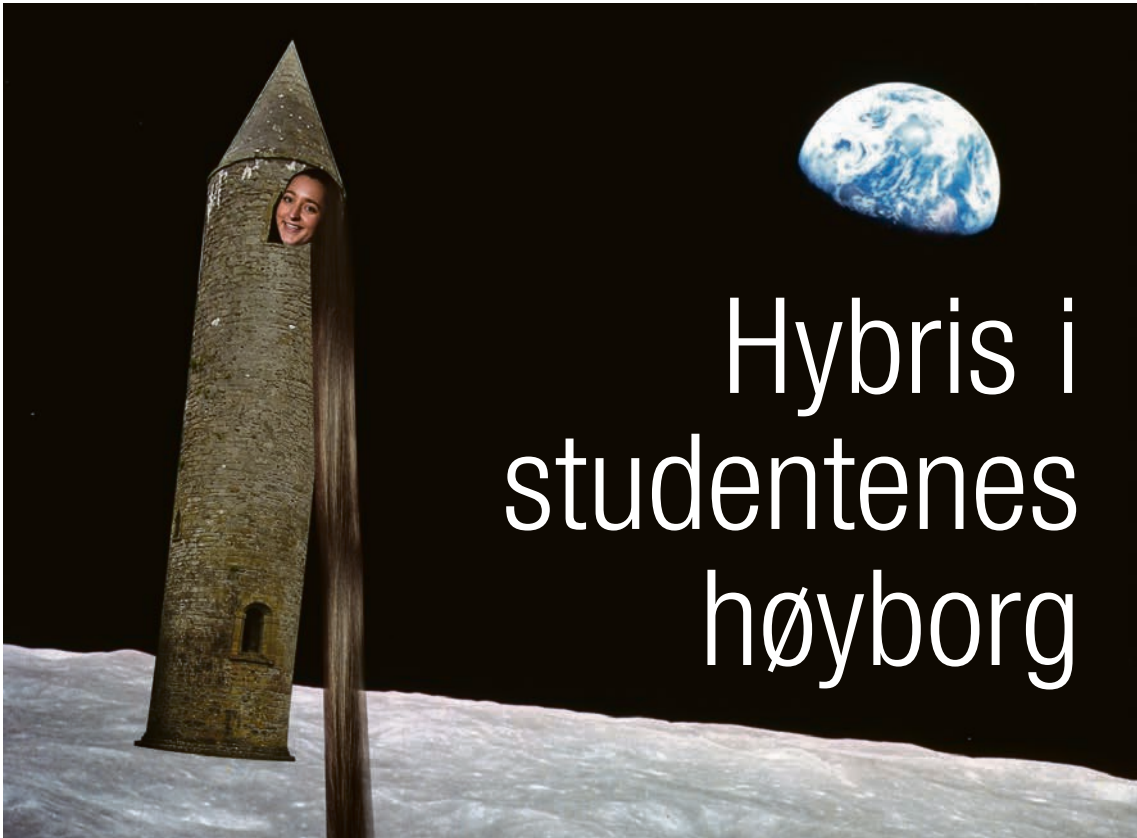
Styrker politikarakterene: Politihogskolen vurderer et forslag om generell bevæpning av sine karakterer, for å sikre toppkarakterenes videre makt og posisjon.

Catch 22: Høyesterettsjustithilarius Daneeka jubler for at de nå har gitt politiet de satiriske virkemidlene de trenger for å bekjempe terror.

Vi spør

av Vilde Sagstad Imeland

Ambisjos: Sigrid Mæhle Grimsrud mener det må være lov å ha litt visjoner, og er villig til ikke å klippe håret sitt før hun har innfridd sine massive løfter til studentene.

FOTOMANIPULASJON: UNIVERSITAS

Hybris i studentenes høyborg

Den nye lederen av Velferdstinget er klar for sin ambisiøse månelanding.

Sigrid Mæhle Grimsrud. I forrige ukes avis presenterte du dine visjoner som ny leder av velferdstinget. Du har foreslått en rekke altomfattende endringer som potensielt kan snu om på hele studenttilværelsen. Er du redd for at det å gå så hardt ut i starten kan slå tilbake på deg?

Jeg synes ikke jeg har foreslått så mange omveltende endringer. Det handler mer om fokusområder for VT fremover.

Du er ikke redd for at forslagene dine vil provosere noen?

Jeg har jo ikke bestemt så mye ennå. Det er bare mine visjoner, og tror ikke jeg har kommet med noe støtende eller veldig nytt. Kulturkortet er noe flere studentledere har stått bak, og et samarbeid med studenthovedstaden.

Jøss. Vil stormannsgalskapen ingen ende ta?

...

Tenker du at det kan bli oppfattet som at du dolker tidligere VT-leder Kaia Marie Rosseland i ryggen når du går bort fra målet om at studenter skal få ti prosent avslag på taxi?

Vi får se. Den taxiideen vet jeg ikke om er gjennomførbar. Jeg tror de fleste vil ha mer glede av å få rabatter på andre ting.

Er du villig til ikke å klippe håret før du har innfridd visjonene dine?

Det er jeg villig til, jeg sparer til langt hår.

Er du forut for din tid?

Jeg er kanskje litt annerledes.

En litt ny type i VT.

Tankene går til myten om Ikaros. Du er ikke redd for at du flyr for nærme solen?

Nei, jeg er nok godt planta på jorda.

Du har sagt at du er klar for å stå på barrikadene for studentenes sak. Er du en reformator eller en revolusjonær?

Det er jo viktig å ta med seg det arbeidet som er gjort fra før av, så jeg er vel en reformator. Men jeg vil starte stort, det er klart!

Det er tydelig at du ikke vil kunne innfri de massive løftene dine. Vil du vurdere din stilling, først som sist?

Nei det vil jeg ikke.

baksiden@universitas.no

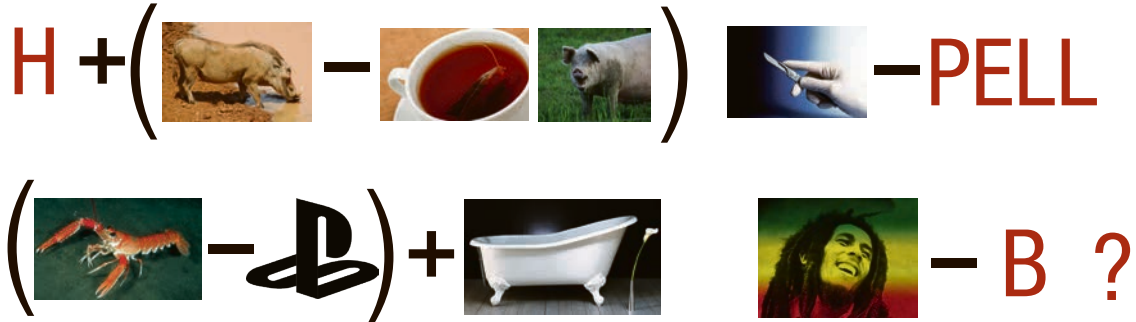
Ukens tegning

av Henrik Evertsson

Rebus

av Aleksander Norén

HINT: Et av de viktigere spørsmålene i norsk politikk for tiden. Send løsningen til vildesi@universitas.no

FORRIGE UKES LØSNING: «Ut med det gamle, inn med stipendet» Det klarte faktisk ingen, så nå har vi lagt terskelen litt lavere.

UniversitasQuiz

av Anders R. Erikstad og Vegard R. Erikstad
Tidligere juniornorgesmestre i quiz

- I forrige uke nådde klatrerne Tommy Caldwell og Kevin Jorgeson toppen av fjellveggen *El Capitan* i USA. I hvilken nasjonalpark ligger denne fjellveggen?
- Det ble i helgen klart hvilke to lag som skal spille i årets Superbowl. Fullfør navnene på de to lagene som skal møtes 1. februar: New England... og Seattle...
- Hvilken tv-kokk debuterte med sitt tv-program *The Naked Chef* på BBC i 1999?
- Hvilken norsk forfatter skrev novellen *Berre ein hund* og hvilken kjent artist hadde hiten *Hound Dog* i 1956?
- Mesternes Mester er inne i sin sjette sesong på NRK om dagen. Nevn fem av de elleve deltakerne som var med da serien startet i år.
- I 2016 kommer nye episoder av kultserien *Twin Peaks*. Hvilken skuespiller, som også har vært med i *Frusterte fruer* har rollen som FBI-agent Dale Cooper?
- I hvilken by i California finner du de 282 meter høye åsene som kalles Twin Peaks?
- Hvilken musiker har, med sine ti priser, vunnet flest Spellemannpriser?
- Hva het forfatteren av den kontroversielle romanen *Sangen om den røde rubin*, som kom ut i 1956?
- Hvilken kommune, som ikke ligger i Nordland, Troms eller Finnmark, er Norges største i areal?

- Yosemite
- New England Patriots og Seattle Sea-
- Jamie Oliver
- Per Sivle og Elvis Presley
- Frode Andresen, Harald Martin Bratt-
- Agnar Mykle
- San Francisco
- Kyle MacLachlan
- Tora Berger
- Sollil, Monica Valen, Karl Schibyeaag og
- Rendalen i Hedmark (11. størst i Norge)
- Jahn Ivar Jakobsen, Marit Mikkels-
- bakk, Lars Bystøl, Aleksander Høiland,